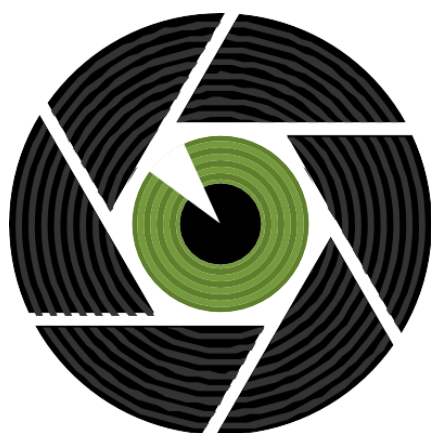

Účetnictví

Daně

Právo

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: duben 2020

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Obsah

Daňové novinky	3
Aktuálně	3
Návrh na zrušení daně z nabytí nemovitých věcí a související opatření	3
Přímé daně	4
Zpětné uplatnění daňové ztráty	4
Nepřímé daně	6
Přehled novinek	6
Mezinárodní zdanění	7
Krátce z mezinárodního zdanění	7
Přístup OECD k posouzení mezinárodních daňových aspektů v návaznosti na COVID-19 opatření	9
Ostatní	10
Co bude s novelou daňového řádu?	10
Daňové povinnosti – květen 2020	10
Daňové povinnosti – červen 2020	11
Dotační a investiční novinky	12
Vyhlášení nových programů, výzev a veřejných soutěží zaměřených na pomoc s bojem proti koronavirové nákaze	12
Oznámení o vyhlášení nových veřejných soutěží na podporu aplikovaného výzkumu a inovací Technologické agentury ČR	14
Aktuální harmonogram vyhlášených výzev OP PIK	15
Účetní novinky	16
České účetnictví	16
Účetní závěrka v době koronavirové	16
Účtování a klasifikace speciálního nářadí neboli toolingu	18
IFRS	20
Účetní aspekty spojené s pandemií COVID-19 – část 2	20
Rada IASB připravuje novelu IFRS 16 z důvodu pandemie COVID-19	20
Rada IASB vydala pokyny k aplikaci IFRS 9 při pandemii COVID-19	21
Úpravy IFRS 3 přijaty pro použití v Evropské unii	22
Stav schvalování IFRS v Evropské unii	22
Právní novinky	23
Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na nájemce prostor sloužících podnikání	23
COVID-19: Evropská komise chce zamezit nekalým obchodním praktikám	24
Jak se dotkne novela občanského zákoníku vlastníků bytů?	24
Změny ve flotilovém pojištění – připravovaná novela zákona o distribuci pojištění a zajištění opouští koncepci pojistného zájmu	25

Návrh na zrušení daně z nabytí nemovitých věcí a související opatření

Ministerstvo financí navrhuje přijmout sérii daňových opatření v oblasti nemovitostí, od kterých si slibuje rozpohybování trhu a z dlouhodobého hlediska také zlepšení dostupnosti vlastního bydlení. Stěžejní součástí návrhu je úplné zrušení daně z nabytí nemovitých věcí ve výši 4 %, kterou v současnosti hradí kupující při pořízení nemovitosti (pokud není osvobozeno jako např. při prvním úplatném převodu). Dopad do státního rozpočtu při zrušení daně z nabytí nemovitých věcí má být kompenzován zrušením odpočtu úroků z hypotečních úvěrů na bydlení od základu daně z příjmů fyzických osob (dnes do výše 300 tis. Kč ročně).

Uvedené zrušení by se nemělo vztahovat na úvěry poskytnuté před 1. lednem 2021 (s určitou výjimkou). Dle ministryně financí Aleny Schillerové „*kupujícím zůstane více peněz než předtím a především je budou mít hned, ne až za dvacet či třicet let po splacení hypotéky.*“ ([Citováno z tiskové zprávy MF.](#))

V dlouhém období je fiskální dopad obou výše uvedených změn pro poplatníky i státní rozpočet víceméně nulový. Současný systém dle Ministerstva navíc znevýhodňuje poplatníky, kteří si nemovitost pořídili z vlastních prostředků.

Výše uvedené odůvodnění ovšem trochu opomíjí skutečnost, že první úplatné převody nemovitých věcí určených k bydlení (tj. zejména byty a rodinné domy), tzn. „prvoprodeje“, jsou v současné chvíli od daně z nabytí nemovitých věcí osvobozeny. V dané situaci to znamená, že poplatníci, kteří si pořídí bydlení v rámci prvoprodeje, jsou navrženu změnou znevýhodněni, protože přicházejí pouze o odpočet na dani, ale nedochází k úspoře z titulu zrušení daně z nabytí. Vzhledem k tomu, že jen v Praze činí z celkového počtu prodaných bytů více než třetinu bytů prvoprodeje, tak se dá říci, že zhruba třetina poplatníků je touto změnou přímo dotčeno.

Výše uvedený návrh dále obsahuje také prodloužení lhůty pro osvobození příjmů fyzických osob z prodeje nemovitých věcí ze stávajících pěti na patnáct let; pokud tyto příjmy budou použity na obstarání bytové potřeby, osvobození by mělo zůstat zachováno. Zde vzniká další otázka, a sice co fakticky znamená výraz „obstarání“. Ve stávajícím znění je použit výraz uspokojení, který zahrnuje např. i zaplacení hypotéky u bytu, ve kterém poplatník bydlí. Otázkou je, zda obdobný výklad bude moci být přijat i pro výraz „obstarání“.

Podle návrhu tak má de facto veškerý zisk z prodeje nemovitých věcí v horizontu kratším patnácti let podléhat 15% dani z příjmů. Vzhledem k tomu, že tento efekt není v návrhu nijak kompenzován ve prospěch poplatníků, výsledkem je negativní dopad na poplatníky ve prospěch státního rozpočtu. Prodloužení lhůty mělo být původně součástí daňového balíčku pro rok 2021, Ministerstvo financí se nicméně rozhodlo začlenit jej již do současného návrhu.

Z hlediska praktických dopadů návrhu si dovoluujeme upozornit, že přijetí navrhovaných opatření nemusí samo o sobě vést k ministerstvem avizovanému zlepšení dostupnosti vlastního bydlení. Do budoucna se tak může stát, že výše uvedené prodloužení lhůty pro uplatnění osvobození povede ke zvýšení ceny nemovitých věcí nebo ke „zmražení“ prodeju minimálně na dobu 15 let, tak aby bylo možné využít osvobození.

Pokud bude návrh v budoucnu přijat, Ministerstvo financí počítá s jeho zpětnou účinností. Poplatníci, jejichž daň z nabytí je splatná od 31. března 2020, tj. došlo k zápisu na katastru v prosinci 2019 a dále, mají možnost si zvolit, zda zaplatí daň z nabytí a budou si moci uplatnit odpočet úroků a prodávající bude mít příjem osvobozený, pokud nemovitou věc vlastní déle než 5 let, nebo daň z nabytí nezaplatí a nebudou si moci uplatnit odpočet úroků. Nicméně prodávající tak přijde o možnost osvobození. Jak bude probíhat domluva a zejména kontrola ze strany správce daně, to v tuto chvíli není zřejmé, neboť kupující si zvolí možnost a podle toho bude muset prodávající postupovat. To ale není příliš praktické řešení.

Dále v navrhované novele chybí docela důležité přechodné ustanovení vztahující se na poplatníky, kteří v tuto chvíli časový test 5 let sice splňují, už ale nesplňují lhůtu 15 let, která je v tuto chvíli navržena v plánované novele pro rok 2021, nicméně ustanovení, k němuž se toto přechodné ustanovení vztahuje, je z novely 2021 vyňato a vloženo do stávající novely.

O stavu návrhu a jeho případných změnách vás budeme průběžně informovat.

Tereza Gebauer
tgebauer@deloittece.com

Michal Friedrich
mfriedrich@deloittece.com

Petr Hána
phana@deloittece.com

Zpětné uplatnění daňové ztráty

Další z opatření směřujících ke zmírnění dopadů krize vzniklé v souvislosti s rozšířením onemocnění COVID-19, které navrhuje vláda, je z pera Ministerstva financí ČR. Změna se týká zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), a to konkrétně zavedení konceptu tzv. zpětného uplatnění daňové ztráty. Nově je navrženo, aby možnost uplatnění daňové ztráty jako položky odčitatelné od základu daně byla v zákoně o daních z příjmů rozšířena. Daňová ztráta by měla být uplatňována nejen v bezprostředně následujících obdobích, jak tomu bylo doposud, ale i v obdobích předcházejících po vzniku daňové ztráty. Tento návrh již prošel vnějším připomínkovým řízením, nicméně podle posledních informací nebude projednán ve stavu legislativní nouze jako ostatní opatření ke zmírnění dopadů pandemie, ale projde standardním legislativním procesem.

Na úvod je vhodné zmínit, že oproti původním předpokladům nebude zpětné uplatnění daňové ztráty jednorázovým nástrojem ke zmírnění aktuální krize, ale jedná se o zavedení instrumentu, který bude v zákoně o daních z příjmů nově zakotven. Dle slov Ministerstva financí ČR bude možnost zpětného uplatnění daňové ztráty plnit funkci automatického stabilizátoru v zákoně o daních z příjmů, který bude pro poplatníky použitelný při náhlých ekonomických propadech.

Rozšíření období, za které lze daňovou ztrátu uplatnit

Dosavadní zákon o daních z příjmů dával možnost uplatnit daňovou ztrátu jako odčitatelnou položku, a to v 5 zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících po zdaňovacím období, za které byla daňová ztráta vyměřena. Nový text zákona nejen že umožňuje uplatnit daňovou ztrátu zpětně, ale také opouští zažitý koncept vymezení časového úseku pro uplatnění této odčitatelné položky ve formě zdaňovacích období. Období, za které bude nově možné uplatnit daňovou ztrátu, určí začátek takového období. Začátek období, za které chceme daňovou ztrátu uplatnit, musí proběhnout během 2 let (24 měsíců) před začátkem období, za které se daňová ztráta stanoví, nebo v 6 letech (72 měsíců) po skončení tohoto období. Vymezení období, za která lze daňovou ztrátu uplatnit, se tak mění zásadním způsobem. Pokud však vezmeme v úvahu běžného poplatníka, jehož zdaňovací období je kalendářní rok, potom navržená novela znamená, že oproti stávajícím 5 zdaňovacím obdobím bude moci uplatnit daňovou ztrátu v následujících 6 zdaňovacích obdobích a k tomu navíc ve 2 zdaňovacích obdobích předcházejících, tj. zpětně.

Podle navržených přechodných ustanovení by nový režim měl být použitelný pro daňové ztráty vzniklé za období, které skončilo ode dne 30. června 2020. Na daňové ztráty vyměřené za období, která skončila před tímto datem, budou platit

dosavadní pravidla pro daňové ztráty a jejich uplatnění. V případě poplatníka, který má zdaňovací období nastavené jako kalendářní rok, to znamená, že nový režim bude aplikován poprvé na daňovou ztrátu stanovenou za rok 2020 s tím, že ji bude možné uplatnit zpětně oproti základu daně z roku 2018 a 2019.

Procesní aspekty nového konceptu uplatnění daňové ztráty

Zpětné uplatnění daňové ztráty bude realizováno formou dodatečného daňového příznání za vybraná předcházející období. Zpětným uplatněním daňové ztráty tak poplatník sníží svůj základ daně, a tedy i svou daňovou povinnost. Pokud byla daň za toto předcházející období již zaplacená, vznikne přeplatek ve výši rozdílu mezi zaplacenou daní a dodatečně stanovenou daňovou povinností. Pro získání finančních prostředků musí poplatník o vrácení přeplatku v případě, že bude vratitelný, požádat. Pro úplnost dodáváme, že zpětné uplatnění daňové ztráty je na volbě poplatníka, a to i v případě, že se jedná o příjemce investičních pobídek.

Velmi důležité je v této souvislosti zmínit vliv vzniku daňové ztráty na lhůtu pro stanovení daně neboli tzv. prekluzivní lhůtu. Prekluzivní lhůta je zákonem o daních z příjmů pro ztrátová období stanovena speciálně. Pro období, v němž daňová ztráta vznikla, tak i pro všechna zdaňovací období, za která lze tuto daňovou ztrátu uplatnit, končí prekluzivní lhůta současně se lhůtou pro stanovení daně za poslední zdaňovací období, za které bylo možné daňovou ztrátu naposledy uplatnit. Toto ustanovení tedy platí a s menší úpravou bude nadále platit pro uplatnění daňových ztrát v bezprostředně následujících obdobích. Zároveň se ale dotkne i uplatnění daňové ztráty za předcházející období, protože i to jsou nově období, za která lze daňovou ztrátu uplatnit. Pozitivní zpráva ovšem je, že tato dlouhá prekluzivní lhůta by měla být uplatněna u zpětného uplatnění daňové ztráty pouze za období, kde bude daňová ztráta zpětně skutečně uplatněna. Jinými slovy, pokud daňová ztráta zpětně uplatněna nebude, potom běží lhůta pro stanovení daně za tuto vybraná předcházející období standardním způsobem.

Urychlení vrácení vratitelného přeplatku

Jak již bylo zmíněno, samotný koncept zpětného uplatnění daňové ztráty není jednorázovým protikrizovým nástrojem, ale normou, která nám v zákoně o daních z příjmů již dlouhodobě zůstane. Projev snahy o jednorázové zmírnění krize způsobené pandemií COVID-19 však představuje nově navržené speciální přechodné ustanovení, které říká, že lhůta pro podání daňového příznání za zdaňovací období, jež skončilo v období od 30. června 2020 do 29. června 2021, bude činit 3 měsíce po jeho uplynutí, a to i v případě, že se jedná o poplatníka, který má zákonem uloženou povinnost mít

Daňové novinky – dReport duben 2020

účetní závěrku ověřenou auditorem nebo jehož daňové přiznání podává daňový poradce či advokát. Tedy obecně poplatníka, který podává daňové přiznání ve lhůtě 6 měsíců po skončení zdaňovacího období. Ustanovení je však považováno za formu výhody, proto pokud daňový subjekt daňové přiznání do 3 měsíců od konce zdaňovacího období nepodá, zůstává mu zachována standardní lhůta pro podání daňového přiznání. V případě poplatníka, který má zdaňovací období nastaveno jako kalendářní rok, bude tedy lhůta pro podání daňového přiznání za rok 2020, která je ve výše uvedených případech standardně do 1. 7. 2021, fakultativně zkrácena

do 1. 4. 2021. Cílem tohoto přechodného ustanovení je pro tato konkrétní období, která spadají do let zasažených krizí, urychlit vyměření daňových ztrát a tím také vrácení potenciálních vratitelných přeplatků za předcházející období.

Návrh na zavedení zpětného uplatnění daňové ztráty je aktuálně Ministerstvem financí ČR ještě precizován, a proto jej budeme nadále sledovat a v průběhu legislativního procesu vám přineseme informace o jeho vývoji.

Marie Velflová

mvelflova@deloittece.com

Přehled novinek

Omezení vývozu osobních ochranných prostředků

Vzhledem k současné situaci související s pandemií COVID-19 a zvýšené spotřebě osobních ochranných prostředků přistoupila Evropská unie k omezení jejich vývozu. Opatření se vztahuje na ochranné brýle a clony, obličejové štíty, roušky, ochranné obleky a rukavice, bez ohledu na to, zda zboží pochází z Unie, či nikoliv. Vývoz limitovaného množství těchto produktů může být povolen na základě licence a pouze v omezených případech, tj. zejména k humanitární pomoci, zásobování zahraničních operací EU, k podpoře WHO a jiných nouzových operací.

Vývozce bude povinen zažádat u příslušných orgánů v zemi usazení o licenci v písemné či elektronické podobě. Členské státy jsou povinny žádost vyřídit ve lhůtě 5 pracovních dnů od poskytnutí veškerých požadovaných informací. V případě, že se ochranné prostředky nacházejí ve více členských státech, je vývozce povinen tuto skutečnost uvést v žádosti a může dojít k prodloužení stanovené lhůty pro vydání licence na 10 pracovních dnů. V České republice povolení vydává Licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu. Bez předložení tohoto vývozního povolení je vývoz zakázán.

Omezení se nevztahuje na vývoz do Norska, Lichtenštejnska, Švýcarska, Andorry, San Marina, Vatikánu, na Island a Faerské ostrovy a do některých zámořských zemí, a to zejména z důvodu úzkého propojení s evropským jednotným trhem.

Omezení vývozu předmětného zboží by mělo být zavedeno po dobu 6 týdnů, tj. do 26. dubna 2020.

Petra Závalová
pzavalova@deloittece.com

Kamila Dostálová
kdostalova@deloittece.com

Prominutí DPH při bezúplatně dodaném zdravotnickém zboží

Na základě březnového rozhodnutí ministryně financí byli plátcí DPH zproštěni povinnosti zaplatit daň z přidané hodnoty z bezúplatných dodávek určitého zdravotnického zboží, které byly (případně budou) uskutečněny v době vyhlášení nouzového stavu. Ministryně financí zvolila formu prominutí daně dle §260 daňového řádu pro dodávky mnoha druhů zboží, jež však mají jedno společné: jde o zboží potřebné pro zdravotní účely v souvislosti s bojem proti šíření koronaviru (např. roušky, rukavice, diagnostické testovací sady, ventilátory apod.). Přestože považujeme legislativní rámec zmíněného prominutí daně za poněkud nedostatečný, bude dle našeho názoru neodvážlivě DPH z vyjmenovaných plnění v praxi bezvýhradně akceptováno.

V polovině dubna ministryně financí dále prominula daň z přidané hodnoty z jakéhokoli bezúplatného plnění vybraným subjektům, najdeme mezi nimi poskytovatele zdravotních služeb, hasiče, Policii ČR, Armádu ČR a zařízení sociálních služeb. I zde byla zvolena poněkud problematická forma prominutí daně dle §260 daňového řádu.

Informace Generálního finančního ředitelství

GFŘ vydalo velmi rozsáhlý souhrnný přehled o možnostech osvobození od cla a případně i od daně z přidané hodnoty při dovozu zboží ze třetí země. Ve většině případů musí jít o charitativní bezúplatné dovozy, nicméně za splnění určitých podmínek může k dovozům dojít i za úplatu.

C-231/19 Blackrock

Generální advokát Soudního dvora EU popsal aspekty pravidel pro osvobození služeb správy fondů kolektivního investování. Věnoval se i tomu, zda osvobození lze uplatnit, když jsou dané služby současně využity i pro jiné účely (správu jiných fondů). Dovedil, že v takovém případě by služby správy měly být kompletně zdaněné.

Tomáš Brandejs
tbrandejs@deloittece.com

Krátce z mezinárodního zdanění

Polsko mění pravidla pro uplatňování srážkové daně pro nerezidenty

Podle nových legislativních pravidel, která mají být plně účinná od 1. července 2020, jsou domácí účetní jednotky, které realizují přeshraniční platby ve prospěch zahraničního subjektu v částce nad 2 miliony PLN v jednom zdaňovacím období, povinny uhradit v okamžiku platby srážkovou daň ve standardní domácí sazbě (tj. 20 % s výjimkou dividend, na něž se vztahuje 19% sazba), a to z částky převyšující 2 miliony PLN (podle § 26 odst. 2e zákona o dani z příjmu právnických osob). Polská společnost, která je plátcem, může uplatnit sníženou sazbu nebo výjimku ze srážkové daně podle platné smlouvy o zamezení dvojího zdanění nebo směrnice EU, avšak pouze pokud (i) správní rada daně společnosti poskytne finančnímu úřadu podepsané prohlášení, v němž pod hrozbou pokuty za křivé svědectví potvrdí, že příjemce platby je oprávněn získat daňovou úlevu; (ii) nebo pokud získá souhlas k osvobození od srážkové daně přímo od finančního úřadu. Navržené úpravy budou platit retrospektivně od 1. ledna 2020.

Norsko zvažuje zavedení srážkové daně

Dne 27. února 2020 vydalo norské ministerstvo financí konzultační materiál týkající se možného zavedení srážkové daně z úrokových plateb a licenčních poplatků placených spojeným osobám, jež nejsou rezidenty Norska, a to s účinností od 1. ledna 2021. V souladu s vnitrostátní legislativou Norsko v současné době srážkovou daň na úroky nebo licenční poplatky neuplatňuje, přičemž většina stávajících smluv o zamezení dvojího zdanění, které Norsko uzavřelo, přiřazuje výhradní právo na zdanění takovýchto příjmů druhému smluvnímu státu. Podle konzultačního dokumentu by se na úrok placený spojené osobě, jež je daňovým rezidentem jurisdikce s nízkým zdaněním (tj. jurisdikce, v níž je efektivní zdanění nižší než 2/3 daně, která by byla vybrána v případě, že by byla tato spojená osoba daňovým rezidentem Norska), vztahovala 15% srážková daň. Na licenční poplatky (tj. platby za užívání nehmotných aktiv nebo za právo taková aktiva užívat) hrazené spojené osobě, jež není rezidentem Norska, by se vztahovala 15% srážková daň, avšak bez ohledu na to, zda je příjemce rezidentem jurisdikce s nízkým zdaněním. Plátce by hradil srážkovou daň z každé jednotlivé platby. Současně do sedmi dnů od data uskutečnění platby by plátce musel podat příslušné hlášení o sražené dani. Ministerstvo financí požaduje podání připomínek k návrhu do 27. května 2020. Detailní legislativní návrh bude pravděpodobně prezentován v říjnu 2020 v rámci představení finančního rozpočtu Norska pro rok 2021.

Soulad maďarské daně z obratu s legislativou EU

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) vydal dne 3. března 2020 rozhodnutí v případě Tesco ([C-323/18](#)), v němž uvádí, že maďarská zvláštní daň z obratu v sektoru maloobchodního prodeje („zvláštní daň“) neporušuje svobodu usazování podle Smlouvy o fungování Evropské unie. Námitky ze strany

stěžovatele (Tesco) týkající se státní podpory, které SDEU obdržel, byly shledány jako nepřijatelné. Podle maďarské zvláštní daně byl v letech 2010–2012 obrat společností zdaňován progresivně. První třída – pro společnosti s obratem do 500 mil. HUF (cca 1,5 mil. EUR) – byla zdaňována nulovou sazbou. Sazba se zvyšovala u dalších tří tříd, přičemž nejvyšší třída s obratem přes 100 miliard HUF (cca 300 mil. EUR) se zdaňovala sazbou 2,5 %. Neuplatňovalo se žádné rozlišovací kritérium, podle něhož by se na přeshraniční transakce vztahovala vyšší sazba než na vnitrostátní. Podle společnosti Tesco se však nulová daňová sazba vztahovala převážně na maďarské společnosti, zatímco do nejvyšší třídy se řadily téměř výhradně maďarské skupinové entity, jejichž mateřské společnosti nejsou maďarskými rezidenty. SDEU však rozhodl, že jakákoliv nezákonnost osvobození od zvláštní daně vyplývající z legislativy Evropské unie, na niž mají některé daňové subjekty právo, nijak neovlivňuje zákonnost daně samotné. Soud rovněž projednával námitku společnosti Tesco, že progresivní struktura sazby daně není v souladu se svobodou usazování, protože společnosti vlastněné maďarskými rezidenty obvykle profitovaly z nulové nebo 0,1% daňové sazby, zatímco společnosti, jež byly součástí nadnárodních skupin, byly obvykle zdaněny vyšší daňovou sazbou. SDEU uvedl, že progresivní zdanění může vycházet z obratu, protože výše obratu představuje neutrální odlišující kritérium, a současně je obrat relevantním ukazatelem solventnosti daňového subjektu. Skutečnost, že zvláštní daň se vztahovala z větší části na společnosti vlastněné fyzickými nebo právnickými osobami z jiných než členských států EU, by sama o sobě nemohla vést k tomu, aby klasifikace této daně byla považována za diskriminační.

Lucemburský oběžník o CFC pravidlech

Dne 4. března 2020 vydala finanční správa oběžník s pokyny k nově zavedeným pravidlům pro ovládané zahraniční společnosti (tzv. CFC pravidla). Podle těchto pravidel se po splnění určitých podmínek budou příjmy ovládaných zahraničních společností (nebo poboček) s nízkým zdaněním zdaňovat na úrovni příslušného korporátního vlastníka – rezidenta (nebo centrály), jako by tyto příjmy generoval přímo tento vlastník (nebo centrála). Pokyny sdělené v rámci oběžníku mají doplnit stávající lucemburská pravidla pro převodní ceny. Oběžník tak například pro lucemburské společnosti zavádí povinnost za každý rok vypracovat dokumentaci k převodním cenám, jejíž součástí bude funkční analýza zahrnující jakékoliv vztahy se zahraničními spojenými osobami nebo jejich stálými provozovny, jež se dle pravidel pro ovládané zahraniční společnosti za takovéto subjekty považují. Tato dokumentace by měla být na vyžádání předložena lucemburským finančním úřadům. Oběžník rovněž stanovuje, že pravidlo zahrnutí čistých příjmů se vztahuje pouze na výnosy generované aktivy a riziky náležejícími ovládané zahraniční společnosti, která je však ovládána jinou

osobou, jež je daňovým rezidentem Lucemburska. Princip zahrnutí čistých příjmů se dle oběžníku stanoví na základě pravidel pro převodní ceny.

Lucembursko zakázalo daňovou uznatelnost úrokových plateb a licenčních poplatků placených společností rezidentním v nespolutracujících jurisdikcích

Dne 25. března 2020 přijala Lucemburská ministerská rada návrh zákona, jenž implementuje pokyny Rady Evropské unie schválené 5. prosince 2019. Cílem tohoto návrhu je zavést specifické ustanovení, které zamezuje daňovou uznatelnost úroků a licenčních poplatků hrazených nebo splatných ve prospěch společností rezidentních v zemi nebo na území, které je na unijním seznamu nespolutracujících jurisdikcí pro daňové účely. Cílem návrhu zákona je zabránit určitým operacím, včetně finančních, které jsou prováděny se spřízněnými subjekty založenými v takovýchto jurisdikcích.

Aplikace pravidel nízké kapitalizace i na domácí ruské půjčky

25. února 2020 rozhodčí soud v Moskvě konstatoval, že na půjčky poskytnuté ruskou společností jiné ruské spojené osobě se vztahují pravidla nízké kapitalizace. Během daňové kontroly finanční správa odmítla uzнат odčitelnost úrokových nákladů plynoucích z půjčky poskytnuté ruskou společností jiné ruské spojené osobě. Finanční správa se domnívala, že se na úrokové náklady spojené s půjčkou vztahují pravidla nízké kapitalizace, protože obě ruské společnosti byly ovládnuty stejnou mateřskou společností, která je daňovým rezidentem Kypru. Rozhodčí soud podpořil stanovisko finanční správy a zdůraznil, že pravidla nízké kapitalizace dle čl. 269 odst. 2 daňového řádu se uplatňují nejen v případě přímé účasti zahraniční společnosti (věřitele) na kapitálu ruské společnosti (dlužníka), ale rovněž v případě nepřímé účasti zahraniční společnosti na kapitálu ruských společností, které spolu uzavřely smlouvu o půjčce.

Aktualizace návrhu zákona o dani z digitálních služeb ve Velké Británii

19. března 2020 vydala Velká Británie aktualizovaný návrh zákona a pokynů britské daňové a celní správy ve věci 2% daně z digitálních služeb, již mají být podrobeny zejména velké podniky, které uživatelům na území Velké Británie poskytují služby sociálních médií, vyhledávačů nebo online tržiště. Britská daň z digitálních služeb je účinná od 1. dubna 2020. Daň se vztahuje na nadnárodní podniky a jejich skupiny vykonávající jednu či více relevantních činností v oblasti poskytování digitálních služeb (tj. poskytování vyhledávače, služeb sociálních médií nebo online tržiště) třetím stranám (uživatelům). Pokyny daňové a celní správy uvádějí, že nová daň se všeobecně nevztahuje na maloobchodní e-commerce / online prodej a že cílem je podrobit dani pouze společnosti, které působí jako zprostředkovatel mezi kupujícím a prodávajícím. Daň se nevztahuje rovněž na online služby, v rámci kterých jeden uživatel prodává na platformě jednu konkrétní věc. Naopak se vztahuje na všechny služby poskytované v rámci B2C, B2B nebo C2C transakcí. Nezáleží přitom na tom, jestli jsou transakce uzavírány přímo na platformě nebo mimo ni. Relevantním faktorem rovněž není otázka, zda a do jaké míry se platforma aktivně zapojuje do regulace obsahu či zda nabízí doplňkové služby (např. doručení). Britská daň z digitálních služeb se vztahuje na skupiny podniků, které splní níže uvedené prahové hodnoty:

- Skupině vzniknou globální příjmy převyšující 500 milionů GBP vyplývající z poskytování digitálních služeb v jakémkoliv rozsahu; a
- Skupině vzniknou příjmy převyšující 25 milionů GBP vyplývající z obchodních činností souvisejících se zapojením uživatelů ve Velké Británii („příjmy z digitálních služeb na území Velké Británie“).

Výše britské digitální daně je stanovena na 2 % z celkových příjmů z digitálních služeb poskytnutých na území Velké Británie, které vzniknou členům skupiny po odečtení roční nezdanitelné částky ve výši 25 milionů GBP. Povinnost odvést digitální daň se vztahuje na všechny členy skupiny (rezidenty i nerezidenty Velké Británie) podle jejich podílu na příjmech z digitálních služeb poskytnutých na území Velké Británie. S ohledem na příjmy, které podléhají obdobné digitální dani v jiném státě, je možné požádat o přeshraniční daňovou úlevu, která sníží příjmy z digitálních služeb na území Velké Británie generované online tržištěm o 50 %. Britská daňová a celní správa plánuje v nejbližší době pokyny doplnit o seznam obdobných zahraničních daní.

Kateřina Krchnivá
kkrchniva@deloittece.com

Tereza Tomanová
ttomanova@deloittece.com

Přístup OECD k posouzení mezinárodních daňových aspektů v návaznosti na COVID-19 opatření

V návaznosti na opatření, která v mnoha státech zavedly vlády s cílem omezit šíření pandemie COVID-19 (zejména se jedná o omezení pohybu osob a z toho vyplývající výkon práce a podnikatelské činnosti „dálkově“), vydává OECD sérii doporučení, jak k situaci přistupovat. V rámci toho zveřejnila také [manuál](#), jak by měly státy přistupovat k těmto (doposud) bezprecedentním opatřením z pohledu vybrané problematiky mezinárodního zdanění.

I když některé státy již na danou situaci reagovaly vydáním různých pokynů nebo směrnic, případně i uzavřením dvou nebo i vícestranných mezistátních dohod, jedná se ze strany OECD o snahu sjednotit přístup, a manuál by měl být jakýmsi výkladovým vodítkem. V České republice zatím žádná informace nebo pokyny ze strany finanční správy k této problematice vydány nebyly, manuál OECD je tak pro daňové poplatníky v této oblasti zatím jediným vodítkem, jak přistupovat k posouzení některých situací (s odkazem na příslušné články modelové smlouvy a výkladového komentáře).

Konkrétně se jedná o posouzení podmínek vzniku **stálé provozovny** z titulu stálého místa nebo závislého zástupce v případech, kdy zaměstnanci zahraničního podniku v důsledku aktuální situace zůstávají a pracují na dálku ze státu, kde pobývají (tzv. home-office). Na výkladu stávajících ustanovení dovozuje OECD, že pokud daný režim takto nefunguje běžně, mimořádná opatření kvůli pandemii COVID-19 by neměla vést k výkladu, že dojde k naplnění podmínek

(protože není splněn aspekt trvalosti/obvyklosti, jedná se o mimořádná a nahodilá opatření). V případě, že existují – zejména vnitrostátní – limity pro posouzení splnění podmínek (zejména časové, např. při posuzování službové stálé provozovny nebo stavebně-montážního projektu aj.), vyzývá OECD státy, aby jasně stanovily, jak danou situaci prakticky řešit.

OECD v manuálu dále uvádí, jak nahlížet za daných okolností na výklad konceptu **místa skutečného vedení**, pokud z důvodu mimořádných opatření funguje vedení společnosti z různých států. A v neposlední řadě také manuál zmiňuje (včetně konkrétního přístupu některých zemí), jak zohlednit stávající situaci při určení daňového rezidentství u fyzických osob a práva na zdanění příjmů ze zaměstnání.

I když je manuál OECD cenným vodítkem, je nutné brát v potaz, že česká finanční správa zatím nijak na přístup k výkladu konceptů mezinárodního zdanění nereagovala a nemusí se tak s přístupem a doporučením OECD plně ztotožňovat. Vždy je potřeba zohlednit konkrétní situaci – zejména pokud se jedná o stát, se kterým Česká republika nemá uzavřenou dohodu o zamezení dvojímu zdanění.

Tereza Tomanová
tomanova@deloittece.com

Co bude s novelou daňového řádu?

Návrh novely daňového řádu byl projednán Senátem ČR a vrácen s pozměňovacími návrhy zpět do Poslanecké sněmovny. Ta však novelu zamítla.

Mezi nejzásadnějšími pozměňovacími návrhy Senátu byla zejména změna způsobu zahájení daňové kontroly. Dle znění postoupeného sněmovnou by daňová kontrola byla zahájena doručením oznámení o zahájení daňové kontroly. Senát ale navrhl, aby takto mohla být daňová kontrola zahájena pouze v případě, pokud správce daně začne bez zbytečného odkladu činit úkony směřující ke zjištění daňové povinnosti nebo k prověření tvrzení daňového subjektu. V opačném případě by daňová kontrola byla zahájena právě až dnem, kdy správce daně tyto úkony skutečně provede. Fakticky by tedy proces zahájení daňové kontroly měl být zachován v podobném režimu, jako je tomu dnes.

Zároveň Senát navrhl vypuštění kontroverzní změny fikce dne doručení platebního výměru daňovému subjektu a s tím související prodloužení lhůty pro vrácení daňového odpočtu DPH z 30 na 45 dnů. V mezidobí byl z důvodu pandemie koronaviru navržen speciální zákon obsahující zvláštní úpravu ohledně zachování 30denní lhůty pro výplatu nadměrného odpočtu na DPH po dobu roku 2020.

Na základě pozměňovacího návrhu by se pak do daňového řádu mohl vrátit institut maximální délky, po kterou se uplatní úrok z prodlení, na 5 let, tedy institut, který daňový řád dříve znal.

Poslanecká sněmovna však při projednání dne 22. dubna 2020 neschválila návrh novely daňového řádu ani v jednom ze dvou možných znění a návrh proto nebyl přijat. Osud novely daňového řádu je tedy nejistý.

Alena Wágner Dugová
adugova@delloittece.com

Daniel Johannes
djohannes@delloittece.com

Daňové povinnosti – květen 2020

Květen

Pondělí 11.	Spotřební daň	Splatnost daně za březen 2020 (mimo spotřební daň z lihu)
Středa 20.	Daň z příjmů	Měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
Pondělí 25.	Daň z přidané hodnoty	Daňové přiznání a splatnost daně za duben 2020
		Souhrnné hlášení za duben 2020
		Kontrolní hlášení za duben 2020
	Energetické daně	Daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za duben 2020
	Spotřební daň	Splatnost daně za březen 2020 (pouze spotřební daň z lihu)
		Daňové přiznání za duben 2020
		Daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně například z topných olejů a ostatních (technických) benzinů za duben 2020 (pokud vznikl nárok)

Daňové povinnosti – červen 2020

Červen

Pondělí 1.	Daň z nemovitých věcí	Splatnost celé daně (poplatníci s vyšší daně do 5 000 Kč včetně) Splatnost 1. splátky daně (poplatníci s daní vyšší než 5 000 Kč s výjimkou poplatníků provozujících zemědělskou výrobu a chov ryb)
	Daň z příjmů	Odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za duben 2020
Úterý 9.	Spotřební daň	Splatnost daně za duben 2020 (mimo spotřební daň z lihu)
Pondělí 15.	Daň z příjmů	Čtvrtletní nebo pololetní záloha na daň
Pondělí 22.	Daň z příjmů	Měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
Středa 24.	Spotřební daň	Splatnost daně za duben 2020 (pouze spotřební daň z lihu)
Čtvrtek 25.	Daň z přidané hodnoty	Daňové přiznání a splatnost daně za květen 2020
		Souhrnné hlášení za květen 2020
		Kontrolní hlášení za květen 2020
	Energetické daně	Daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za květen 2020
Spotřební daň	Daňové přiznání za květen 2020 Daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně z topných olejů a ostatních (technických) benzinů za květen 2020 (pokud vznikl nárok)	
Úterý 30.	Daň z příjmů	Odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za květen 2020
	Oznámení CRS (GATCA)	Podání oznámení dle § 13k zákona č. 164/2013 Sb. ve znění pozdějších předpisů
	Oznámení FATCA	Podání oznámení dle § 13k zákona č. 164/2013 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Jaroslav Škrvna

[jskrvna@deloittece.com](mailto:jskvrna@deloittece.com)

Zbyněk Brtinský

zbrtinsky@deloittece.com

Miroslav Svoboda

msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov

mromancov@deloittece.com

LaDana Edwards

ledwards@deloittece.com

Tomas Seidl

tseidl@deloittece.com

Nepřímé daně

Adham Hafoudh

ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková

rmasikova@deloittece.com

Kontrolní hlášení

Jaroslav Beneš

jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.

Churchill I

Italská 2581/67

120 00 Praha 2 – Vinohrady

Česká republika

Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Vyhlášení nových programů, výzev a veřejných soutěží zaměřených na pomoc s bojem proti koronavirové nákaze

Na začátku dubna bylo vyhlášeno několik výzev či veřejných soutěží z různých programů v reakci na aktuální situaci způsobenou koronavirovou nákazou. Jejich bližší popis uvádíme níže.

Technologie COVID-19

Tato výzva dotačního programu Technologie podporuje projekty zaměřené na vývoj či použití nových technologií s cílem využití proti koronavirové nákaze v podobě výroby zdravotnických prostředků, osobních ochranných prostředků nebo likvidace infekčního odpadu.

Kdo může o dotaci žádat:

- Malé a střední podniky.

Na co se dotace vztahuje:

- Výdaje na výrobní technologie, stroje a zařízení.
- Dlouhodobý hmotný majetek.

Výše dotace na jeden projekt:

- V rozmezí od 250 tis. Kč do 20 mil. Kč.

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximálně 50 % způsobilých výdajů za celý projekt.

Příjem žádostí:

- 27. dubna 2020 – 29. května 2020.

Jedná se o jednokolovou výzvu. Projekt musí být realizován na území České republiky, mimo území hlavního města Prahy, kdy rozhoduje skutečné místo, kde je projekt realizován. Projekt musí být jednoetapový.

Czech Rise Up – Chytrá opatření proti COVID-19

Tento dotační program podporuje projekty zaměřené na rychlé zavádění nových řešení do praxe s cílem pomoci s bojem proti koronavirové nákaze. Podporovány jsou následující aktivity:

- Výroba ochranných prostředků proti COVID-19.
- Využití stávajících technologií pro uvedení nových ne/medicínských řešení proti COVID-19 do praxe.
- Vývoj nových produktů pro vznik nových ne/medicínských řešení proti COVID-19.

Kdo může o dotaci žádat:

- Malé, střední a velké podniky.
- Výzkumné organizace.

Na co se dotace vztahuje:

- Osobní náklady (výdaje na mzdy zapojených zaměstnanců).
- Výdaje na materiál a energie.
- Výdaje na nezbytné služby.
- Další nezbytné související náklady.

Výše dotace na jeden projekt:

- V rozmezí od 500 tis. Kč do 5 mil. Kč.

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximálně 50 – 90 % způsobilých výdajů za celý projekt v závislosti na typu aktivity.

Příjem žádostí:

- Od 2. dubna 2020 do vyčerpání alokovaných prostředků nebo pominutí důvodů vyhlášení této výzvy.

Žádosti o podporu jsou přijímány a vyhodnocovány průběžně, až do vyčerpání prostředků nebo pominutí důvodů vyhlášení této výzvy. Projekt může být realizován kdekoli na území České republiky.

The Country for the Future – zaměření COVID-19

Tato výzva dotačního programu The Country for the Future podporuje projekty zaměřené na zavádění inovací v podobě inovovaných procesů či organizační inovace. Podporovány jsou aktivity jako například nové zařízení požadované pro nové nebo zdokonalené produkty, efektivnější procesy, které snižují spotřebu materiálů nebo energie na jednotku produkce nebo inovované metody logistiky, dodávek či distribuce.

Kdo může o dotaci žádat:

- Malé a střední podniky.

Na co se dotace vztahuje:

- Osobní náklady (výdaje na mzdy a pojistné řešitelů projektu).
- Režijní a další přímé náklady.
- Odpisy.
- Výdaje na smluvní výzkum, poznatky a patenty.
- Výdaje na poradenské a podpůrné služby v oblasti inovací.

Výše dotace na jeden projekt:

- Podpora je poskytována do maximální výše 25 mil. Kč.

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximálně 50 % způsobilých výdajů za celý projekt.
V rámci režimu de minimis až 100 % způsobilých výdajů.

Přijem žádostí:

- 3. dubna 2020 - 15. května 2020.

Inovační vouchery COVID-19

Tato výzva dotačního programu Inovační vouchery podporuje projekty zaměřené na sdílení know-how mezi výzkumnými organizacemi a podniky s cílem jejich využití v boji proti koronavirové nákaze a zmírnění jejího dalšího šíření. Podporovány jsou aktivity jako nákup poradenských a expertních služeb v oblasti inovací za účelem zahájení či rozšíření činností inovačních aktivit s cílem boje proti koronavirové nákaze.

Kdo může o dotaci žádat:

- Malé a střední podniky.

Na co se dotace vztahuje:

- Výdaje na poradenské, expertní a podpůrné služby v oblasti inovací.

Výše dotace na jeden projekt:

- V rozmezí od 50 tis. Kč do 999 tis. Kč.

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximálně 85 % způsobilých výdajů za celý projekt v případě způsobilých výdajů v maximální výši 498 823 Kč.
- Maximálně 50 % způsobilých výdajů za celý projekt v případě způsobilých výdajů v maximální výši 1 999 999 Kč.

Přijem žádostí:

- 17. dubna 2020 – 31. prosince 2020.

Jedná se o jednokolovou výzvu. Projekt musí být realizován na území České republiky, mimo území hlavního města Prahy, kdy rozhoduje skutečné místo, kde je projekt realizován.

Program na poskytnutí systému záruk za splácení úvěrů vývozců a výrobců EGAP

EGAP (Exportní garanční a pojišťovací společnost) poskytne jako pomoc v době koronavirové pandemie záruky velkým podnikům za splácení úvěrů s cílem udržení likvidity exportně orientovaných podniků.

Kdo může o záruku žádat:

- Velké podniky.

Na co se záruka vztahuje:

- Úvěr na pracovní kapitál nebo oběžná aktiva poskytnutý v době od 12. 3. 2020 do 31. 12. 2020, nebo investiční úvěr.

Výše záruky:

- V rozmezí od 5 mil. Kč do 1 400 mil. Kč (50 mil EUR).

Míra podpory:

- Maximální hranice úvěru činí 25 % z celkových ročních tržeb z prodeje výrobků a služeb za rok 2019. EGAP bude kryt jistinu úvěru až do výše 80 %, minimální podíl banky musí činit 20 %.

Přijem žádostí:

- Bude ohlášeno.

Žádosti o záruky bude s EGAP vyřizovat úvěrující banka, na kterou je potřeba se obrátit. Program není určen firmám, které měly existenčních problémy ještě před vyhlášením nouzového stavu. Podíl exportu zboží a služeb na celkových tržbách z výrobků a služeb a tržbách za prodej zboží musí dosahovat minimálně 20 % za rok 2019.

COVID Praha

Tato výzva v rámci Operačního programu Praha – pól růstu ČR je zaměřena na podporu pražských podniků, které nemohou podávat žádosti o podporu v několika jiných výzvách či programech zaměřených na pomoc podnikům v době koronavirové pandemie. Jedná se o podporu ve formě záruk za úvěry podniků u komerčních bank spolu s finančním příspěvkem na úhradu úroků.

Kdo může o podporu žádat:

- Malé a střední podniky na území Prahy.

Na co se podpora vztahuje:

- Osobní náklady (výdaje na mzdy).
- Výdaje za energie a nájemné.
- Výdaje na úhradu dodavatelsko-odběratelských faktur.
- Výdaje na předfinancování pohledávek či pořízení majetku, zásob a dalšího drobného majetku.

Výše podpory:

- Maximálně do výše zaručovaného úvěru do 15 mil. Kč, včetně tří let ručení a finančního příspěvku na úhradu úroků až do výše 1 mil. Kč.

Míra podpory:

- Maximálně 80 % jistiny komerčního úvěru.

Přijem žádostí:

- 21. dubna 2020 do vyčerpání prostředků.
- Aktualizace: Během přípravy tohoto zpravodaje byl pro velký zájem příjem žádostí ukončen.

COVID III

Na základě velkého zájmu v programech COVID I a COVID II je připravován další program s pořadovým číslem III. Program bude zaměřen na zmírnění dopadů pandemie koronaviru na podniky a bude mít podobu portfoliových záruk ČMZRB na provozní úvěry poskytnuté spolupracujícími komerčními bankami. Tyto provozní úvěry musí být poskytnuty do 31. 12. 2020.

Kdo může o záruku žádat:

- Podniky do 500 zaměstnanců.

Na co se záruka vztahuje:

- Provozní úvěry komerčních bank.

Výše záruky:

- Maximální objem záruky na úvěr 50 mil. Kč

Míra podpory:

- Záruka až do výše 90 % jistiny komerčního úvěru u firem do 250 zaměstnanců.
- Záruka až do výše 80 % jistiny komerčního úvěru u firem nad 250 do 500 zaměstnanců.

Příjem žádostí:

- Na přelomu dubna a května 2020.

Doba ručení až do 06/2024. Bez finančního příspěvku na úhradu úroků.

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Oznámení o vyhlášení nových veřejných soutěží na podporu aplikovaného výzkumu a inovací Technologické agentury ČR

Technologická agentura ČR vyhlásila začátkem dubna novou výzvu zaměřenou na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti dopravy: DOPRAVA 2020+.

DOPRAVA 2020+

Podpora z tohoto programu je určena pro projekty v oblasti dopravy zaměřené na rozvoj v tomto sektoru. V rámci této soutěže jsou také vítány projekty týkající se aktuální situace související s COVID-19 s vlivem na snížení dopadů této situace na sektor dopravy. Nutným předpokladem projektů je potenciál výsledků projektů pro další uplatnění do praxe a naplnění jednoho ze čtyř cílů programu, kterými jsou:

- Udržitelná doprava.
- Bezpečná a odolná doprava a dopravní infrastruktura.
- Přístupná a interoperabilní doprava.
- Automatizace, digitalizace, navigační a družicové systémy.

Kdo může o dotaci žádat:

- Uchazečem veřejné soutěže mohou být podniky, výzkumné organizace, organizační složky státu či územní samosprávné cečky.

Na co se dotace vztahuje:

- Osobní náklady a stipendia.
- Náklady na subdodávky.
- Ostatní přímé náklady.
- Nepřímé náklady.

Výše dotace na jeden projekt:

- Maximální výše podpory jednoho projektu činí 50 mil. Kč.

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximální míra podpory na jeden projekt činí 80 % celkových uznaných nákladů.

Soutěžní lhůta:

- 9. dubna 2020 – 10. června 2020.

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Aktuální harmonogram vyhlášených výzev OP PIK

Na závěr bychom vám chtěli připomenout, že stále probíhá příjem žádostí do několika programů OP PIK. V tabulce níže proto uvádíme aktuální harmonogram již vyhlášených výzev, včetně termínů stanovených pro příjem žádostí o podporu v jednotlivých programech.

Název programu	Zaměření programu	Druh výzvy	Typy příjemců*	Plánované datum příjmu žádostí o podporu
IV. Výzva Úspory energie v SZT	Dotace na rekonstrukci a rozvoj v SZT, zvyšování účinnosti KVET	Průběžná	MSP, VP	Od 1. 10. 2019 Do 1. 3. 2021
V. Výzva Úspory energie	Dotace na aktivity spojené s úsporou konečné spotřeby energie	Průběžná	MSP, VP	Od 2. 9. 2019 Do 30. 6. 2020
V. Výzva Nízkouhlíkové technologie – Akumulace energie	Dotace na zavádění technologií akumulace energie	Průběžná	MSP, VP	Od 6. 1. 2020 Do 28. 6. 2020
V. Výzva Nízkouhlíkové technologie – Druhotné suroviny	Dotace na zavádění technologií k získávání a využití druhotných surovin	Průběžná	MSP, VP	Od 6. 1. 2020 Do 28. 6. 2020
V. Výzva Nízkouhlíkové technologie – Elektromobilita	Dotace na pořízení elektromobilu a (rychlo)nabíjecích stanic	Průběžná	MSP, VP	Od 6. 1. 2020 Do 28. 6. 2020
III. Výzva Úspory energie – Fotovoltaické systémy s/bez akumulace pro vlastní spotřebu	Dotace na instalaci fotovoltaických systémů	Průběžná	MSP, VP	Od 13. 1. 2020 Do 31. 8. 2020

*MSP – malý a střední podnik, VP – velký podnik

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček

lhancek@deloittece.com

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar

mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková

dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.

Churchill I

Italská 2581/67

120 00 Praha 2 – Vinohrady

Česká republika

Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Účetní závěrka v době koronavirové

Ještě jsme se nestačili vzpamatovat z toho, jak se nám den ze dne změnil svět. Z barevného světa blahobytu jsme se propadli do světa, kde se vyhýbáme osobnímu kontaktu, máme omezený pohyb a bojíme se o zdraví vlastní i svých blízkých. Mnozí i přes větší nebo menší obavy vnímají nastalou situaci také jako příležitost. Najednou jsme všichni a rychle začali komunikovat pomocí moderních technologií, pořádáme video nebo telekonference, skenujeme, mailujeme a zjišťujeme, že šanony plné papírů možná nejsou úplně potřeba.

Zkušenosti potvrzují, že jednou z cest, jak nepodlehnout depresi nebo rovnou panice, je nastavit si a dodržovat rituály i ve změněných a omezujících podmínkách. A takovým rituálem je i řádný proces sestavení účetní závěrky a její následný audit.

Jaký bude mít COVID-19 vliv na náš život, ještě nevíme. A vyhodnocení jeho dopadu na účetní závěrky se učíme za pochodu. Vedení účetní jednotky musí při účetní závěrce zvažovat vliv COVID-19 na podnikatelskou činnost jednotky a následně jeho dopad na účetnictví, dále musí v relevantních případech navrhnout vhodné účetní zápisy nebo změny v ocenění.

Na některé oblasti podnikání pandemie nemá (alespoň prozatím) negativní dopad, tržby a zisky dokonce rostou více než normálně. Příkladem mohou být segmenty potravinářství, běžného retailu, dopravy, obalového nebo zdravotnického materiálu. Zemědělství zatím funguje také v běžném režimu, když pomineme počasí. Negativní dopad pandemie může být například v automobilovém průmyslu, ubytování a cestovním ruchu, ve většině služeb a dopravě vázané k průmyslovým produktům. Bez ohledu na veřejný nebo soukromý sektor. Pozitivní efekty účetnictví snadno a dobře zachytí. Ty negativní je třeba pohlídat, jde o rizika spojená se sestavením účetní závěrky.

Oblasti a rizika, které vedení účetní jednotky vyhodnocuje, jsou zejména:

Dodavatelé

Je účetní jednotka závislá na dodávkách ze zasažených oblastí, ať již z Evropy, Číny, Koreje, nebo USA? Čelí riziku závislosti na jednom dodavateli se sídlem nebo provozovnou v těchto oblastech? Dováží se zboží přes zasažené oblasti nebo přímo z nich, řeší se výjimky pro kamionovou přepravu nebo se dodávky zpožďují z důvodu uzavřených hranic? Nebo dokonce vaši dodavatelé dočasně či trvale zastavili výrobu a tento výpadek následně ohrožuje i vaši vlastní výrobu nebo vaši obchodní činnost?

Bude potřeba vyhodnotit zejména dopad na další trvání účetní jednotky v blízké budoucnosti.

Odběratelé

Fungují vaši odběratelé i nadále v době zákazu některých činností, nebo své zboží a služby dodáváte např. automobilce, hotelům, restauracím či jiným firmám, které musely zastavit činnost? Přestávají vám vaši odběratelé hradit za dodané zboží nebo poskytnuté služby? Snížily se nebo zastavily tržby, dopadá výpadek objednávek negativně na cash-flow či likviditu?

Bude potřeba vyhodnotit např. dopad na pohledávky a opravné položky k nim, v případě neprodejných zásob (nebo zásob s omezenou životností, expirací apod.) opravné položky a odpis zásob. Samozřejmostí je i zde vyhodnocení dopadu na trvání účetní jednotky v blízké budoucnosti.

Majetek

Výpadek objednávek a tržeb má vliv na dlouhodobý majetek, který najednou nepřináší takové ekonomické užítky jako ještě v nedávné minulosti. Zásoby mohou být obtížně prodejné, případně jen s výraznou slevou. Pohledávky za partnery, kteří omezili nebo ukončili výrobu, se stávají nedobytnými. Tyto a podobné faktory mají vliv na hodnotu majetku v účetní závěrce, a je tak namístě uvažovat o vykázáni dočasného snížení jejich hodnoty prostřednictvím opravných položek.

Dluhy

Dalším z dopadů, se kterými se potýká řada účetních jednotek, jsou potíže s plněním kovenantů u přijatých úvěrů nebo přímé potíže se splácením úvěrů, byť se zdá, že splátky budou z rozhodnutí vlády na nějakou dobu odloženy.

Rezervy

Pokud situace vyústí nebo již vyústila v nutnost ukončit či utlumit podnikatelskou činnost, a tedy k rozhodnutí propustit některé zaměstnance, účetní jednotka tvoří rezervy na budoucí výdaje spojené s odstupným při ukončovaných činnostech.

Pokud nebude využívat všechny pronajaté prostory, bude zvažovat rezervu na ztrátové smlouvy.

Pokračování účetní jednotky (going concern)

Nejdůležitějším úsudkem vedení účetní jednotky je vyhodnocení předpokladu pokračování účetní jednotky v dohledné budoucnosti (také předpoklad nepřetržitého trvání, anglicky going concern). Vyhodnocení a okomentování dopadu COVID-19 je klíčovou součástí přílohy v účetní závěrce, kde v části „následné události po rozvahovém dni“ musí účetní jednotka popsat konkrétní dopady, jejich vyhodnocení managementem a úsudek ohledně nepřetržitého trvání účetní jednotky. Také auditor bude důkladně zkoumat dopady COVID-19 na účetní jednotku a přiměřenost zveřejněných úsudků.

Doporučení Komory auditorů České republiky

V těchto dnech vydala Komora auditorů České republiky (dále jen „KAČR“) doporučení, jak naložit s dopady COVID na účetní závěrky za účetní období končící 31. 12. 2019 a později. KAČR ve zveřejněném textu uvádí, že při posuzování dopadu COVID-19 na účetní závěrku je zásadní datum, ke kterému je účetní závěrka sestavená (rozvahový den).

Světová zdravotnická organizace vyhlásila 11. března 2020 pandemii COVID-19 a 12. března 2020 byl vládou České republiky vyhlášen nouzový stav.

Účetní závěrky za období končící k 31.12.2019

U účetních závěrek sestavovaných za období končící 31. 12. 2019 je současná krizová situace způsobená opatřeními proti šíření COVID-19 **obecně** chápána jako neupravující událost, která by obecně neměla mít vliv na ocenění majetku a závazků vykazovaných v účetní závěrce (s výjimkou situace, kdy v důsledku neupravující události není splněn předpoklad nepřetržitosti trvání), protože současný vývoj neposkytuje informaci o situaci existující k 31. 12. 2019. To znamená, že účetní jednotka nepřehodnocuje např. výši opravných položek nebo rezerv s ohledem na změny v podnikatelském prostředí způsobené COVID-19.

Klíčovou otázkou je posouzení vlivu následných událostí **na schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat v dohledné budoucnosti** (aspoň 12 měsíců po datu účetní závěrky).

Účetní závěrky sestavené za období končící od 1. 1. 2020 do 11. března 2020

Vliv COVID-19 bude vyhodnocován individuálně. Vedení účetní jednotky vyhodnotí, zda konkrétní dopady COVID-19 znamenají upravující nebo neupravující událost. Toto vyhodnocení bude jiné v závislosti na odvětví podnikatelské činnosti, konkrétních dodavatelsko-odběratelských vztazích apod.

Účetní závěrky sestavené za období končící po 11. březnu 2020

Vliv COVIDu na závěrky sestavené v období po 11. březnu 2020 bude nutné vyhodnotit vždy jako upravující událost, která může mít vliv na vykazování a ocenění majetku a závazků. Půjde zejména o zvážení dopadu na opravné položky k dlouhodobému majetku, zásobám, pohledávkám a na tvorbu rezerv, klasifikaci dlouhodobých a krátkodobých položek.

KAČR ve svém doporučení konstatuje, že aktuální situace je velmi proměnlivá a pro všechny zúčastněné je skutečně obtížné odhadovat budoucí dopady nejen na lokální trhy, ale

také na globální obchodní vztahy. V praxi může existovat celá řada důvodů, proč může být účetní jednotka ohrožena ve své existenci, jako je např. dlouhodobé zastavení výroby nebo jiné podnikatelské činnosti, nedostatek budoucích peněžních zdrojů pro krytí dluhů, neplnění smluvních ujednání úvěrových a jiných smluv, výpadky dodávek materiálu a zboží, zhroutení dodavatelských i odběratelských trhů, nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců, porušení smluvních vztahů, znehodnocení aktiv či zhroutení odvětví. Všechny tyto a celá řada dalších aspektů mohou významně ovlivnit celkovou finanční a ekonomickou situaci účetní jednotky a jejich vliv na fungování účetní jednotky se také může ve velmi krátkém časovém horizontu významně měnit.

Zveřejnění vlivu COVID-19 v příloze účetní závěrky

Vedení účetní jednotky přes veškerou obtížnost současné situace musí provést výše uvedené vyhodnocení a popsat je v příloze účetní závěrky, v části věnované následným událostem. V případě upravujících událostí musí být tyto zohledněny přímo ve vykazování nebo ocenění ovlivněných položek majetku či závazků a tento dopad pak musí být popsán v příslušné části přílohy.

Doporučení KAČR uvádí příklady, jak postupovat při popisu následných událostí v souvislosti předpokladem nepřetržitosti trvání účetní jednotky, v těchto základních situacích:

- Předpoklad nepřetržitosti trvání **není vhodný** – účetní jednotka v souladu s §7 odst. 3 zákona o účetnictví použije účetní metody, které situaci odpovídají, a uvede tyto skutečnosti v příloze v účetní závěrce (jedná se např. o tvorbu rezerv a úpravu oceňování aktiv).
- Předpoklad nepřetržitosti trvání **je vhodný, ale** existuje významná nejistota – v tomto případě vyhodnocení nemá vliv na ocenění a vykazování, ale je nutný podrobný popis okolností, které způsobují nejistotu a důvody, jež vedou k předpokladu trvání účetní jednotky v dohledné budoucnosti v příloze v účetní závěrce.
- Předpoklad nepřetržitosti trvání **je vhodný** a neexistuje významná nejistota – uživatel bude předpokládat vyhodnocení COVID-19 v účetní závěrce, takže i v tomto případě je očekáván popis dopadů na podnikatelskou činnost a vyhodnocení, které vede k předpokladu trvání účetní jednotky v dohledné budoucnosti v příloze.

Pokud byste potřebovali s vyhodnocením dopadů COVID-19 do účetní závěrky pomoci, rádi vám poskytneme odbornou konzultaci.

Plné znění doporučení najdete na **webových stránkách KAČR**.

Jarmila Rázková
jrazkova@deloittece.com

Účtování a klasifikace speciálního nářadí neboli toolingu

S rozvojem a globalizací výrobního průmyslu narostl počet výrobních podniků, které se podílejí na dodávkách dílčích dílů pro komplekci do konečného produktu.

Příkladem nám může být obor automotive, kdy se celý řetězec podniků zabývá vývojem, výrobou a dodáním jednotlivých komponentů pro výrobu automobilu. Pro automotive je typická problematika tzv. nářadí, dnes nejčastěji označovaného jako „tooling“. Pod tímto termínem si představme různé formy na vstřikování, odlévání, lisování nebo tvarování, nástroje, matrice, raznice, speciální boxy/koše/kontejnery pro přepravu apod.

Automobilka typicky poskytne před zahájením výroby svým subdodavatelům speciální nářadí na své náklady, nebo předá přesné instrukce, podle kterých subdodavatelé nářadí sami vyvíjejí, vyrábí nebo zajišťují jeho výrobu. Požadavek automobilky protéká celým dodavatelským řetězcem, aby pak komponenty dodávané jednotlivými subdodavateli přesně odpovídaly technickým požadavkům celku – tedy vyráběného modelu auta. Samotná příprava výroby je náročný proces z hlediska času, kvality, nákladů, úsilí i administrativy, včetně potřebné certifikace.

Účtování a vykazování toolingu vyvolává v praxi často řadu otázek, proto se pokusíme vnést do této oblasti více světla v tomto článku.

Tooling v účetních předpisech

Při účtování o toolingu vycházíme z obecných předpisů zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o účetnictví), Vyhlášky č. 500/2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Vyhláška), a Českých účetních standardů pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. (podnikatelé), ve znění pozdějších předpisů (dále jen ČÚS).

Pro jednotlivé účetní postupy, které se vztahují k ocenění, evidenci, odpisování, inventarizaci toolingu apod., použijeme ustanovení týkající se především dlouhodobého hmotného majetku, zásob a komplexních nákladů příštích období.

Pro přehlednější znázornění možných záúčtování budeme v následujícím textu používat trojmístná čísla účtů i přesto, že to vyhláška nevyžaduje.

Fáze pořizování toolingu

Zároveň budeme brát v potaz dva časové úseky – dobu před zahájením sériové výroby (počínající vývojem a výrobou nebo pořízením nářadí potřebného k výrobě sériových dílů) a období od okamžiku zahájení sériové výroby (výroba pak běží několik let dle úspěšnosti vyráběného modelu a jeho modifikací). Zahájení sériové výroby (po období testování

toolingu) je také obvykle moment, kdy dochází k prodeji toolingu výrobcí automobilů (je potvrzena jeho fakturace) nebo kdy se tooling naopak začíná odpisovat u subdodavatele.

Vývoj a pořízení toolingu (ať již vlastní výrobou nebo koupí) obvykle trvá delší časový úsek před spuštěním sériové výroby, během níž účetní jednotce nabíhají náklady spojené s pořízením toolingu, ale negenerují jí zatím žádné tržby. Následně v průběhu sériové výroby podnik generuje tržby z prodeje dílů, k jejichž výrobě se nářadí využívá.

Oporu pro správné vykazování nákladů na pořízení toolingu a výnosů z jeho využití plynoucích budeme hledat v jeho primární klasifikaci a v akruálním principu, neboť právě časová souvislost nákladů a výnosů hraje při účtování o toolingu významnou roli.

Klasifikace toolingu

Existují tři základní situace:

1. Výrobce automobilů (nebo jiný výrobce v řetězci) zajistí tooling na vlastní náklady a následně ho poskytne svému subdodavateli. Tooling zůstává majetkem výrobce.
2. Výrobce automobilů poskytne technické parametry, na základě kterých vyrobí tooling subdodavatel. Tooling zůstává v majetku subdodavatele, který s jeho pomocí vyrábí díly objednané výrobcem.
3. Výrobce automobilů poskytne technické parametry, na základě kterých vyrobí tooling subdodavatel. Vlastnictví toolingu po jeho zhotovení přechází na výrobce automobilu, zatímco subdodavatel s jeho pomocí vyrábí díly objednané výrobcem.

Už z názvu „speciální nářadí“ můžeme odvodit, že se jedná o aktivum v podobě majetku. Konkrétní klasifikaci (dlouhodobý majetek nebo zásoby) ovlivní skutečnost, kdo zůstane vlastníkem nářadí podle smluvní dokumentace uzavřené mezi subdodavatelem a výrobcem. Tedy zda bude tooling držen ve vlastnictví subdodavatele po celou dobu sériové výroby (viz varianta č. 2 výše) a jeho pořízení bude účtováno jako dlouhodobý majetek, nebo bude ve vlastnictví výrobce automobilu (viz varianty č. 1 a 3 výše), kdy jeho pořízení u subdodavatele bude účtováno jako zásoba, která bude následně prodána.

V praxi často nastává také hybridní situace, kdy vlastnictví toolingu sice přechází na výrobce, ale subdodavateli jsou výdaje za výrobu nebo pořízení toolingu hrazeny postupně v ceně fakturovaných dílů (nikoliv tedy na základě jednorázové fakturace při zahájení sériové výroby). V takové situaci obvykle dochází k časovému rozlišení nákladů spojených s pořízením toolingu u subdodavatele skrze kategorii Komplexní náklady příštích období.

Ostatně pořízení toolingu jde často ruku v ruce s dalšími významnými náklady, které souvisejí s budoucím projektem (kterého se tooling týká), jako jsou náklady související s přípravou na změny ve výrobním procesu, v nastavení strojů a výrobních linek, s testováním, s hledáním optimální vnitřní logistiky, sběrem příslušných poznatků a jejich zachycením v procesní dokumentaci. A to bez ohledu na to, kdo tooling po jeho dokončení vlastní. Tyto náklady jsou také zachyceny a časově rozlišeny typicky skrze kategorii Komplexních nákladů příštích období, ale o tom dnešní článek není.

Pojďme se nyní podívat na jednotlivé přístupy k účtování o **toolingu z pohledu subdodavatele**, který náradí potřebuje k výrobě sériových dílů pro svého zákazníka, tedy výrobce automobilu.

Tooling jako náklad

Méně častá situace, ale pro úplnost: v případě, kdy vyráběné speciální náradí bude pořizováno v rámci krátkodobého projektu a nesplní podmínku pro aktivaci do majetku, tj. nepřesáhne dobu použití jednoho roku, veškeré náklady s jeho výrobou spojené budou účtovány a ovlivní výsledek hospodaření v běžném účetním období. Tedy v podstatě podobně jako je tomu u drobného majetku účtovaného přímo do spotřeby.

Tooling jako dlouhodobý hmotný majetek

Za tooling klasifikovaný jako dlouhodobý hmotný majetek považujeme případ, kdy subdodavatel na pokyn výrobce automobilu speciální náradí vyvíjí, vyrábí nebo nakupuje od externího dodavatele a poté mu zůstává ve vlastnictví. Všechny náklady spojené s pořízením toolingu se u subdodavatele kumulují do hodnoty dlouhodobého majetku na účtu 042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek včetně případné aktivace vlastních nákladů přes účtovou skupinu 58. Tímto způsobem se kumulují veškeré náklady, interní i externí, které společnost vynaložila na pořízení toolingu a které splňují definici nákladů, jež mohou být součástí pořizovací ceny majetku podle § 47 Vyhlášky o účetnictví před zahájením sériové výroby.

V okamžiku, kdy je tooling připraven k používání, je otestován, případně certifikován výrobcem automobilu, splňuje všechny právní a technické požadavky, a obvykle až pokud je zahájena sériová výroba, je třeba jej aktivovat na účet 022 Samostatné movité věci a začít odepisovat skrze nákladový účet 551 Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku. Doba odepisování jde ruku v ruce s životností projektu, ke kterému byl tooling vytvořen a pro který je využíván. Do výkazu zisku a ztráty se nám tímto způsobem promítají náklady skrze odpisy toolingu a výnosy následně v podobě tržeb z prodávaných sériových dílů. V jejich ceně je samozřejmě kalkulováno s veškerými relevantními náklady, včetně nákladů na tooling (odpisy toolingu).

Tooling jako zásoba

V případě, že vlastnictví k toolingu přechází ze subdodavatele na výrobce, nabízí se klasifikovat jej u subdodavatele jako zásobu, a to ve skupině 12, pokud subdodavatel náradí vyrábí tzv. in-house, nebo na účtu 132 Zboží, pokud subdodavatel náradí nakupuje a výrobci jej přeprořádá. Náklady na pořízení toolingu se tak opět promítnou do majetku, v tomto případě do zásob, a výsledek hospodaření tyto náklady ovlivní v momentě nebo v období(ch), kdy subdodavateli vzniknou tržby z prodeje toolingu výrobcem.

Moment přechodu vlastnictví toolingu na výrobce bývá smluvně ujednaný a nejčastěji jím je okamžik zahájení sériové výroby, tj. kdy se v sérii začnou vyrábět kvalitativně plnohodnotné sériové díly.

Pokud je tooling klasifikován jako výrobek, náklady vynaložené na jeho výrobu budou promítnuty průčtováním vyskladnění výrobku MD 583 Změna stavu výrobků / Dal 123 Výrobky a tržby z jeho prodeje skrze účet MD 311 Pohledávky z obchodních vztahů / Dal 601 Tržby za vlastní výrobky. Náklady na tooling klasifikovaný jako zboží budou zohledněny průčtováním vyskladnění zboží MD 504 Prodané zboží / Dal 132 Zboží a výnosy z prodeje toolingu na účtu MD 311 Pohledávky z obchodních vztahů / Dal 604 Tržby za zboží.

Často se v praxi u toolingu v rámci dlouhodobých projektů sjednává postupná fakturace (spíše méně často skrze zálohy), kdy si výrobce přeje, aby subdodavatel toolingu faktury vystavoval dle specifikovaných etap (milníků) v průběhu jeho vývoje a výroby nebo pořizování. V tomto případě bývá výnos z fakturace časově rozlišen, tj. vystavená dílčí faktura subdodavatelem je průčtována zápisem MD 311 Pohledávky z obchodních vztahů / Dal 384 Výnosy příštích období. Do provozních výnosů se nám fakturace promítne správně až v okamžiku předání toolingu zákazníkovi, skrze zápis MD 384 Výnosy příštích období / Dal 601 Tržby za vlastní výrobky, resp. 604 Tržby za zboží. V tomto okamžiku se nám do výsledku hospodaření promítnou také náklady na výrobu, resp. pořízení toolingu, jak je uvedeno výše.

Tooling jako komplexní náklad příštích období

K úvaze o účtování toolingu skrze Komplexní náklady příštích období nás vede aktuální přístup. Jde o situaci, kdy výrobce (vlastník toolingu) hradí náklady vynaložené subdodavatelem za pořízení tohoto toolingu postupně v ceně dílů dodávaných subdodavatelem: postupně vznikající výnosy za tooling je potřeba párovat s náklady – vyjádřené postupně odepisovanými (amortizovanými) komplexními náklady příštích období. Subdodavatel není vlastníkem toolingu, nemůže tak náklady na tooling do výsledovky dostat skrze regulérní odpis dlouhodobého majetku. Zároveň se ani nejedná o jednorázový prodej se splátkovým kalendářem.

Komplexní náklady příštích období zahrnují náklady, které nelze druhově přiřadit k jednomu konkrétnímu nákladovému účtu, např. několik nákladových druhů ve formě mezd, externích služeb, spotřeby materiálu, nákupu pomocných materiálů vynaložených k vytvoření toolingu.

Náklady vynaložené za tímto účelem jsou zachyceny v souvisejícím období na nákladových účtech provozních nákladů a dopad do hospodářského výsledku současného období je eliminován zápisem MD 382 Komplexní náklady příštích období / Dal 555 Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období. Hodnota toolingu se nám během pořizování kumuluje na rozvahovém účtu 382 Komplexní náklady příštích období, z něhož je postupně odpisována protizápisem MD 555 Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období / Dal 382 Komplexní náklady příštích období v době jeho hrazení výrobcem v ceně nakupovaných dílů. Je to analogie situace, kdy tooling vlastní subdodavatel a má jej ve svém majetku, přičemž náklady na tooling jsou mu uhrazeny v ceně za dodávané díly.

Účetní odhady spojené s účtováním toolingu

Mezi hlavní odhadované parametry související s toolingem patří délka projektu (výroběného modelu), objem výroby za dobu projektu a návratnost ocenění toolingu (cenový parametr).

V praxi dochází k případům, kdy prodejní cena toolingu nepokryje náklady na jeho vývoj a výrobu. Někdy subdodavatel toolingu, který je zároveň subdodavatelem sériových dílů, upřednostní příslib budoucích zakázek na jiný tooling a jiné dodávané díly.

Časté jsou také situace, kdy smluvní ujednání mezi subdodavatelem a výrobcem automobilu stanovuje kompenzaci za nižší prodejní cenu toolingu prostřednictvím navýšení jednotkové prodejní ceny sériových dílů. V takovém případě je potřeba monitorovat riziko, že z důvodu výpadku v objemu objednávek a výroby nebude realizováno dostatečné množství sériových dílů, které by vyvážily ztrátu z toolingu jejich navýšenou prodejní cenou. Zde je však třeba podotknout, že nastavení prodejní ceny toolingu nebo absorpce jeho výrobních nákladů do jednotkové ceny sériového dílu vždy závisí na ujednání mezi subdodavatelem a výrobcem automobilu.

Výrobní plány automobilek reagují na vývoj trhu a s větším či menším zpožděním toto promítají ve svých objednávkách.

V každém případě je však třeba reflektovat související odhady v účetnictví skrze:

- správné nastavení doby odepisování toolingu vykazovaném v položkách dlouhodobého majetku a Komplexních nákladů příštích období,
- posouzení nutnosti tvorby opravných položek k toolingu (na dlouhodobém majetku, v komplexních nákladech i na zásobách - a zde již v době pořizování toolingu s odkazem na požadavek čisté realizovatelné hodnoty zakotvený v § 26 zákona o účetnictví) z důvodu jeho znehodnocení,
- až po zaúčtování rezervy na ztrátový projekt, u kterého bylo zjištěno, že skončí vlivem budoucích nákladů ve ztrátě.

Vliv COVID-19

Nemůžeme opomenout, že v době současné pandemie koronaviru vedoucí k onemocnění COVID-19 je vhodné zhodnotit využití toolingu a návratnost prostředků na jeho pořízení vynaložených. Týká se to již hotových a používaných i rozpracovaných projektů toolingu.

V případě, že situace ovlivní celkový průběh a ekonomiku projektu, který dle odhadu vedení s největší pravděpodobností nebude generovat zisk, je třeba odhadovanou ztrátu rozeznat v účetnictví skrze opravnou položku a/nebo rezervu na ztrátový projekt.

Závěr

Existuje několik možností, jak o toolingu účtovat, kdy každý přístup má své zákonitosti. Klasifikace toolingu se odvíjí od smluvních ujednání mezi subdodavatelem dílů a náradí a výrobcem automobilu jako odběratelem sériových dílů a ujednání o vlastnictví toolingu. Kromě toho, kdo je vlastníkem toolingu, je také důležité, jakým způsobem je pořízení toolingu hrazeno subdodavatelí.

Významnou kontrolní úlohu hrají také interní procesy u subdodavatele a výrobce, kdy například v rámci fyzických inventur majetku je třeba zajistit potřebnou evidenci toolingu umístěného v podniku, který vyrábí sériové díly, pokud je tooling ve vlastnictví výrobce automobilu.

Výzvami a úskalími jsou možnosti účetní jednotky vést podrobnou a komplexní evidenci toolingu a možnost provázat ji s účetním systémem. Je vhodné, aby účetní jednotka zanesla zvolený způsob vykazování toolingu s relevantní argumentací do interního předpisu umožňujícího dostatečné pochopení jeho specifik a posouzení adekvátnosti přístupu, který účetní jednotka zvolila.

Andrea Havlová
ahavlova@deloittece.com

Účetní aspekty spojené s pandemií COVID-19 – část 2

V minulém čísle [Účetních novinek](#) jsme psali o publikaci, kterou v březnu 2020 vydala společnost Deloitte pod názvem IFRS in Focus – Účetní aspekty spojené s pandemií COVID-19. Vzhledem k dynamickému vývoji byla tato publikace již třikrát aktualizována.

Jak pandemie narůstá z hlediska velikosti i trvání, účetní jednotky se dostávají do situací, které jsou často spojeny s obecným ekonomickým poklesem. K němu patří mimo jiné volatilita a narušování finančního trhu, znehodnocování úvěrů, obavy o likviditu, další zvyšování státní intervence, nárůst nezaměstnanosti, velký pokles diskrečních výdajů spotřebitelů, nárůst zásob, omezení výroby z důvodu snížené poptávky, dočasné propouštění z práce a nucená dovolená a další restrukturalizační činnost. Pokračování takových podmínek by mohlo způsobit ještě hlubší ekonomický pokles, který by měl dlouhotrvající negativní dopad na finanční výsledky účetní jednotky.

Publikace IFRS in Focus rozebírá na třiceti stranách určité klíčové aspekty, které je třeba vzít v úvahu při účtování podle IFRS v souvislosti s podmínkami, jež mohou vzniknout v důsledku pandemie COVID-19.

Verzi IFRS in Focus k 20. dubnu 2020 naleznete [zde](#).

Rada IASB připravuje novelu IFRS 16 z důvodu pandemie COVID-19

17. dubna 2020 se Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) během mimořádného jednání o záležitostech souvisejících s onemocněním COVID-19 rozhodla do konce května 2020 novelizovat standard IFRS 16.

Rada IASB na svém mimořádném jednání posuzovala účtování o úlevách od leasingového nájemného v souvislosti s COVID-19.

Rada IASB si je vědoma skutečnosti, že pandemie COVID-19 přiměla některé pronajímatele poskytnout nájemcům úlevu v podobě odložení nebo osvobození od částek, které by jinak byly splatné. V některých případech úlevy vycházejí z jednání mezi stranami, ale zároveň může jejich poskytnutí prosazovat nebo vyžadovat vláda.

Pokud dojde ke změně leasingových plateb, účetní důsledky budou záviset na tom, zda příslušná změna splňuje definici

DOBA KORONAVIROVÁ NA WEBU DELOITTE Jak čelit dopadům pandemie COVID-19?

Na [speciální webové stránce Deloitte](#) jsme pro vás shrnuli přehled klíčových kroků, které je potřeba učinit na cestě ke zmírnění dopadů pandemie na fungování vaší organizace. Od rychlého zavedení home office přes daňové dopady, závazky ze smluv až po vytvoření krizových scénářů pro zajištění kontinuity podnikání. Najdete tam i kontakt na naše odborníky, kteří vám pomohou reagovat na konkrétní opatření s ohledem na potřeby vaší firmy.

Aktuální informace najdete i na tomto blogu v sekci [pandemie koronaviru](#).

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

modifikace leasingu či nikoli. Rada IASB uvádí, že během pandemie COVID-19 může být toto posouzení velmi složité a obtížné.

Z tohoto důvodu Rada IASB souhlasila s úpravou standardu IFRS 16, aby nájemcům poskytla výjimku z posouzení, zda úleva od nájemného související s pandemií COVID-19 představuje modifikaci leasingu.

Navrhované praktické zjednodušení

Úprava IFRS 16 by měla být provedena přidáním praktického zjednodušení v následujícím znění:

- Nájemce se může rozhodnout, že nebude posuzovat, zda úleva od nájemného v důsledku COVID-19 představuje modifikaci leasingu. Nájemce, který se takto rozhodne, účtuje o veškerých změnách leasingových plateb vyplývajících z úlev od nájemného v důsledku COVID-19

- konzistentně s tím, jak by účtoval o změně podle IFRS 16, pokud by tato změna nepředstavovala modifikaci leasingu.
- Praktické zjednodušení by se vztahovalo výhradně na úlevy od nájemného vzniklé v přímé souvislosti s pandemií COVID-19 a pouze za předpokladu, že budou splněny následující podmínky:
 - a. Změna leasingových plateb způsobí úpravu protihodnoty za leasing, která je ve stejné výši jako (příp. nižší než) protihodnota za leasing v době bezprostředně před změnou.
 - b. Jakékoliv snížení leasingových plateb má dopad pouze na platby, které byly původně splatné v roce 2020 (úleva od nájemného by tuto podmínku splnila, pokud by vedla ke snížení leasingových plateb pouze v roce 2020 a ke zvýšení leasingových plateb v roce 2020 nebo v následujících obdobích).
 - c. Neexistuje žádná významná změna ostatních podmínek leasingu.

- Nájemce, který využije toto zjednodušení, tuto skutečnost zveřejní.
- Výjimku je třeba aplikovat retrospektivně a vykázat kumulativní dopad prvotního použití novely IFRS 16 jako úpravu počátečního zůstatku nerozděleného zisku (popř. jiné složky vlastního kapitálu) na počátku účetního období, v němž nájemce novelu IFRS 16 použije poprvé.

Rada IASB vydá zveřejněný návrh úpravy IFRS 16 do 27. dubna 2020 s tím, že lhůta pro vznesení připomínek potrvá pouze 14 dní. Rada IASB očekává, že **konečná úprava IFRS 16 by mohla být vydána do konce května 2020 s okamžitou účinností.**

Zápis z mimořádného jednání rady IASB dne 17. 4. 2020 naleznete [zde](#).

Aktuální informace o navrhovaných změnách IFRS 16 přineseme v dalším vydání dReportu.

Zdroj: www.iasplus.com

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Rada IASB vydala pokyny k aplikaci IFRS 9 při pandemii COVID-19

Rada pro mezinárodní účetní standardy (rada IASB) vydala dne 27. března 2020 dokument obsahující odpovědi na otázky ohledně použití IFRS 9 *Finanční nástroje* během období vyšší ekonomické nejistoty vyplývající z pandemie COVID-19.

Cílem tohoto dokumentu je podpořit konzistentní aplikaci požadavků obsažených ve standardech IFRS. Dokument se proto zaměřuje na požadavky standardu IFRS 9 *Finanční nástroje*, které jsou pro společnosti relevantní při posuzování dopadu pandemie na účtování o očekávaných úvěrových ztrátách, přičemž smyslem dokumentu není požadavky IFRS 9 jakkoliv měnit, odstraňovat nebo rozšiřovat.

Rada IASB uvedla, že účetní jednotky by neměly svou stávající metodologii týkající se očekávaných úvěrových ztrát nadále uplatňovat mechanicky. Například poskytnutí „splátkových prázdnin“ všem dlužníkům v rámci konkrétních tříd finančních nástrojů by nemělo automaticky vést k předpokladu, že u všech těchto nástrojů došlo k významnému zvýšení úvěrového rizika.

V souvislosti s významným zvýšením úvěrového rizika IFRS 9 vyžaduje, aby účetní jednotky posoudily změny týkající se rizika selhání po dobu **očekávané doby trvání** finančního nástroje. Posouzení významného zvýšení úvěrového rizika i ocenění očekávaných úvěrových ztrát musí vycházet z relevantních a podložených informací, které má účetní jednotka k dispozici, aniž by bylo nutné vynaložit nepřiměřené náklady nebo úsilí.

Účetní jednotky musí stanovit odhady na základě nejlepších dostupných informací o minulých událostech, současné situaci a s ohledem na ekonomické prognózy. Při posuzování

budoucích podmínek je třeba zvážit dopady COVID-19 i významnou podporu poskytovanou na základě vládních opatření.

Podle rady IASB je v současné době značně obtížné přiměřeným a odpovídajícím způsobem posoudit dopady COVID-19 a související státní podpory. Změny ekonomických podmínek by však měly být zohledněny v makroekonomických scénářích, z nichž účetní jednotky vycházejí, i v jejich úsudcích. Pokud není možné dopady COVID-19 zohlednit v modelech, bude zapotřebí zvážit dodatečná opatření nebo úpravy. Současná situace se velmi rychle mění, proto je nutné vývoj událostí a nové informace i nadále sledovat.

Navzdory současné složité situaci vytvářející značnou míru nejistoty je možné poskytnout užitečné informace o očekávaných úvěrových ztrátách za předpokladu, že odhady očekávaných úvěrových ztrát budou vycházet z přiměřených a podložených informací a standard IFRS 9 nebude uplatňován mechanicky.

Rada IASB rovněž účetním jednotkám doporučuje zohlednit pokyny vydané regulačními orgány v oblasti cenných papírů (včetně Evropského orgánu pro bankovníctví [EBA], Evropské centrální banky [ECB] a úřadu ESMA) pro aplikaci IFRS 9 v současné situaci.

Výše uvedený dokument naleznete na webových stránkách rady IASB pod tímto [odkazem](#).

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com
Zdroj: www.ifrs.org

Úpravy IFRS 3 přijaty pro použití v Evropské unii

Dne 21. dubna 2020 Evropská komise přijala úpravy standardu IFRS 3 *Definice podniku* pro použití v Evropské unii. Datum účinnosti úprav v Evropské unii je stejné jako datum účinnosti stanovené radou IASB.

Úpravy standardu IFRS 3 *Podnikové kombinace* byly vydány v říjnu roku 2018 s cílem vyřešit obtíže, které účetním jednotkám způsobuje určení, zda nabyly podnik, nebo skupinu aktiv.

Úpravy jsou účinné pro podnikové kombinace s datem akvizice na/nebo po začátku prvního ročního účetního období začínajícího dne **1. ledna 2020** nebo po tomto datu.

O úpravách jsme podrobně informovali v našich [Účetních novinkách v prosinci 2018](#).

Zdroje: www.iasplus.com
[Úpravy IFRS 3](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 22. dubna 2020.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 25. dubnu 2020 následující dokumenty rady IASB:

Standardy

- IFRS 17 *Pojistné smlouvy* (vydáno v květnu 2017)

Úpravy

- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Úpravy standardu IAS 1 *Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé* (vydáno v lednu 2020)

[Zpráva o schvalování IFRS v EU](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ.TechnicalDesk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Jarmila Rázková
jrazkova@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.

Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na nájemce prostor sloužících podnikání

Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na nájemce prostor sloužících podnikání byl schválen a předložen k podpisu prezidentovi.

Jak se jeho publikace ve sbírce zákonů promítne do stávajících nájemních vztahů, a to včetně případných daňových dopadů? Je nutné požádat o ochrannou dobu, nebo se uplatní automaticky? Mění se práva nebo povinnosti dle stávající nájemní smlouvy? Shrnutí jsme pro vás odpovědi na základní otázky.

Na jaké nájem se zákon vztahuje?

Zákon se uplatní na nájem nebo podnájem prostoru nebo místnosti, je-li účelem nájmu provozování podnikatelské činnosti v tomto prostoru nebo v této místnosti a slouží-li prostor nebo místnost alespoň převážně k podnikání. Zákon se uplatní i na pacht, je-li podstatnou částí předmětu pachtu prostor sloužící podnikání.

Co je to tzv. ochranná doba?

Ochranná doba je období ode dne nabytí účinnosti zákona až do 31. prosince 2020. Během této doby mohou nájemci splácet nájemné a úhradu na služby spojené s nájmem, které neuhradili v období od 12. března 2020 do 30. června 2020.

Je nutné o ochrannou dobu požádat nebo se uplatní automaticky?

Ochranná doba se uplatní automaticky na všechny nájemce a týká se nájemného splatného v období od 12. března 2020 do 30. června 2020.

Mění se nějak práva nebo povinnosti dle stávající nájemní smlouvy?

Bez ohledu na znění nájemní smlouvy, pronajímatel nesmí dát nájemci výpověď z důvodu neuhrazení nájemného nebo úhrad na služby spojené s nájmem, pakliže prodlení vzniklo v období od 12. března 2020 do 30. června 2020 a k neuhrazení nájemného došlo převážně v důsledku zavedení mimořádných opatření při epidemii. Tento zákaz výpovědi pak platí až do konce ochranné doby, tedy do 31. prosince 2020. Neuhradí-li nájemce nájemné a úhrady na služby spojené s nájmem, které neuhradil v období od 12. března 2020 do 30. června 2020 ani do konce ochranné lhůty, tedy do 31. prosince 2020, pak platí, že pronajímatel může nájemní smlouvu vypovědět s výpovědní dobou 5 dní.

Dále platí, že pronajímatel může poté, co pominula opatření proti epidemii, nejdříve však po skončení nouzového stavu, požadovat zrušení nájmu, nelze-li po něm spravedlivě požadovat, aby omezení ve stanoveném rozsahu snášel, zejména je-li pronájem jediným zdrojem jeho obživy.

Pokud už jsem v prodlení s platbou nájemného před vyhlášením zákona, vztahuje se nemožnost výpovědi ze zákona i na mě? Co smluvní pokuty, úroky z prodlení a jiné sankční mechanismy?

Zákon se uplatní na jakékoli prodlení s platbou nájemného, pokud prodlení vzniklo v období od 12. března 2020 do 30. června 2020 a k neuhrazení nájemného došlo převážně v důsledku zavedení mimořádných opatření při epidemii.

Zákon nijak neupravuje otázku smluvních pokut, úroků z prodlení, možnosti pronajímatele využít k úhradě nájemného kauci apod. Nicméně dle našeho názoru lze dovodit, že sankce by se neměly uplatňovat, pokud k porušení povinnosti nájemce hradit nájemné a úhradu na služby spojené s nájmem došlo v době od 12. března 2020 do 30. června 2020 a zároveň převážně v důsledku zavedení mimořádných opatření při epidemii.

Jak se promítne zákonná úprava ve vztahu k DPH v uzavřených nájemních smlouvách?

Skutečnost, že nájemné splatné v období od 12. března 2020 do 30. června 2020 nebylo včas uhrazeno, nemá vliv na odvod DPH a pronajímateli tak pořád vzniká povinnost odvádět DPH z nájemného dle uzavřených nájemních smluv. V některých případech je možné tyto negativní dopady eliminovat (např. změnou smluvní dokumentace). V případě vašeho zájmu s vámi rádi jednotlivé možnosti prodiskutujeme.

Jaký má zákonná úprava vliv na základ daně z příjmů?

U pronajímatelů vedoucích účetnictví (tj. u právnických osob a vybraných fyzických osob) nemá skutečnost, že nájemné splatné v období od 12. března 2020 do 30. června 2020 není uhrazeno, vliv na zahrnutí těchto výnosů na straně pronajímatele do základu daně z příjmů právnických osob. Pokud však k úhradě dlužné částky nedojde ani ke konci zdaňovacího období, je možné zvážit tvorbu opravných položek, i u těchto však zůstávají pro jejich daňovou uznatelnost v platnosti standardní zákonné podmínky. U pronajímatelů fyzických osob, kteří účetnictví nevedou, tvoří základ daně pouze skutečně přijaté nájemné, a to za zdaňovací období, ve kterém je uhrazeno. Prodlení s platbou ze strany nájemce tedy posouvá zdanění souvisejícího příjmu na straně pronajímatele až do období úhrady

Olga Kaizar
okaizar@deloittece.com

Tereza Gebauer
tgebauer@deloittece.com

Michaela Lounková
mlounkova@deloittece.com

COVID-19: Evropská komise chce zamezit nekalým obchodním praktikám

Společná pozice Evropské komise a dozorových orgánů směřuje vůči poskytovatelům služeb informačních společností (např. provozovatelé hostingových služeb, vyhledávačů, diskusních serverů), kteří působí v EU. Evropská komise a sít spolupracujících orgánů na ochranu spotřebitele požadují, „**aby přijali konkrétní a účinná opatření k odstranění protiprávních marketingových kampaní ze svých webových stránek**“. Poskytovatelé služeb informačních společností mají v souladu se směrnicí 2000/31/ES povinnost v okamžiku, kdy se dozví o nezákoně činnosti probíhající na jejich internetových stránkách, přijmout vhodná nápravná opatření, tj. zejména odstranit nezákonou činnost nebo znemožnit přístup na tuto internetovou stránku.

Cílem je zamezit nezákoně ovlivňování rozhodování spotřebitele při koupi výrobků uváděním nedoložených tvrzení ohledně způsobilosti výrobku zabránit nakažení COVID-19, příp. způsobilosti COVID-19 vyléčit, a používáním nátlakových metod prodeje (např. „rychle se prodávající zboží“), a dále zamezit prodeji výrobků za ceny, které mnohdy několikanásobně převyšují běžnou cenu výrobku.

Ondřej Chmela

ochmela@deloittece.com

Anna Pyciaková

apyciakova@deloittece.com

Jak se dotkne novela občanského zákoníku vlastníků bytů?

Novela č. 163/2020 Sb. občanského zákoníku prošla legislativním procesem a je podepsána prezidentem. Cílem této novely je upravení dílčích nedostatků, na které se běžnou praxí přicházelo. Novela zahrnuje několik změn, v tomto článku odpovíme na základní otázky, které se týkají úpravy předkupního práva a nových pravidel pro vlastníky bytů, jež provozují krátkodobé ubytování. Celé znění schválené novely, která nabývá účinnosti 1. července 2020, lze najít ve sněmovním tisku č. 411.

Předkupní právo a jeho celkové zrušení?

Institut předkupního práva, jak s ním pracoval občanský zákoník od roku 2018, činil často nemalé potíže a průtahy v případě prodeje nemovitostí. Klasickým příkladem takového problému byly garáže a sklepy, kdy jsou obvykle například jednotlivá parkovací stání určena sice ve smlouvě fakticky číselně, bez ohledu na to ale jsou ve své podstatě spoluvlastnickým podílem na konkrétní nebytové jednotce – garáži. Při dodržení zákonné úpravy byl postup takový, že si podílový spoluvlastník našel potenciálního kupce, se kterým se uzavřela kupní smlouva. Taková smlouva potom byla, s tříměsíční lhůtou, předložena dalším spoluvlastníkům s nabídkou odkupu daného podílu. Toto období přináší dnes v praxi několik problémů.

Především tato lhůta prodlužuje už tak zdoluhavý proces pro převod nemovitosti. V případě, že bychom chtěli prodat například byt s parkovacím stáním nebo sklepní kóji, které představují podíl na společných prostorech, a došlo k uplatnění předkupního práva, je nezbytné veškerou dosavadní smluvní dokumentaci anulovat.

K podobným důsledkům také docházelo v případech, kdy se s nabídkou opomenulo (ať již úmyslně či z neznalosti) na spoluvlastníky. Tady stojí právo na straně opomenutého, kdy má možnost takovou kupní smlouvu až do tří let soudně napadnout, a to většinou úspěšně.

Novela v podobě, v jaké byla schválena, reflektuje tyto nedostatky. Původně byly navrženy pouze výjimky ze zákonného předkupního práva v případech, kdy mělo dojít k prodeji bytové jednotky společně s podílem. V průběhu legislativního procesu ale nakonec došlo k obrácenému postupu - tedy předkupní právo se vztahuje tam, kdy vymezené právní skutečnosti daly za vznik spoluvlastnictví.

Předkupní právo zůstává ve své původní zúžené podobě

Připomínáme, že před rokem 2014 byl institut zákonného předkupního práva pojat velmi široce, viz § 140 věta první občanského zákoníku z r. 1964, podle kterého „*převádí-li se spoluvlastnický podíl, mají spoluvlastníci předkupní právo, ledaže jde o převod osobě blízké.*“ Stejně jako nyní v případě výše popsaných potíží u nemovitostí i v době účinnosti starého občanského zákoníku tento institut činil v praxi častou překážku k nakládání s věcmi. Vypuštění nemovitostí z obecných ustanovení o předkupním právu a návrat do stavu v době počátku účinnosti současného občanského zákoníku, by tak měly zmíněné potíže v praxi eliminovat, a zákonné předkupní právo tak zůstává ve své původní zúžené podobě oproti přechozímu občanskému zákoníku, jak zákonodárce při přípravě současného občanského zákoníku zamýšlel.

Nová pravidla také pro krátkodobé ubytování

Další novinky, které změna zákona přináší, se výrazně dotknou provozovatelů krátkodobého ubytování, např. ze známé platformy Airbnb. Nynější stav už dlouho volal po změně, ačkoli ambicí této novely není pokrýt veškeré aspekty, kterých se toto podnikání dotýká.

Nově je zakotvena povinnost vlastníka bytu předem oznámit správci domu takové podnikání nebo činnosti, které by mohly dlouhodobě vést k narušení obvyklého klidu a pořádku v domě. S tím souvisí další očekávaná úprava spočívající v povinnosti nahlásit počet osob v bytové jednotce, a to zejména kvůli rozúčtování služeb (v souladu se zákonem č. 67/2013 Sb., *Zákon, kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty*). Stávající právní úprava byla taková, že osobami rozhodnými pro rozúčtování služeb jsou ty, které v jednotce žijí déle než dva měsíce. Tato minimální doba představuje naopak u platform jako Airbnb spíše maximální dobu, po kterou ubytování zůstávají v jednotce. Formálně tedy u bytů sloužících pro krátkodobé ubytování byla nahlášena třeba jedna dvě osoby.

A právě na tuto mezeru v zákoně novela cílí. Nově by tedy počet hlášených osob měl více odpovídat skutečnosti, tedy tomu, kolik osob v daný čas bytovou jednotku využívá.

Ostatní důležité změny, které je třeba vědět

Mezi další novinky patří také informační povinnost vlastníka oznámit všechny zamýšlené stavební úpravy uvnitř svého obydlí. Povinnost zahrne i takové úpravy, u kterých stavební zákon nevyžaduje ani ohlášení. Typicky může jít např. o opravy vnitřních omítek, obkladů stěn, podlah a dlažeb, instalace vody a kanalizace v bytě, opravy oken a dveří a jejich nátěry apod.

Výraznou změnou je také možnost uložení smluvní pokuty nájemci bytu, který neplní své povinnosti. Nynější úprava neumožňovala sjednání takové pokuty ve smlouvách o nájmech bytů či domů. Pokud by přeci jen takové ujednání smlouva obsahovala, šlo by pouze o zdánlivé právní jednání a nepřihlíželo by se k němu (§2239 občanského zákoníku).

Závěrem upozorňujeme i na další změny, které se můžou dotknout vlastníků bytů. Takovou je kupříkladu přechod dluhů původního vlastníka při prodeji bytu, které souvisejí se správou domu nebo užíváním bytu. Dále se také upravil nucený prodej, nebo vznik společenství vlastníků jednotek s jediným vlastníkem všech jednotek. Podrobněji se na tyto instituty podíváme v dalším pokračování tohoto článku.

Kryštof Dosoudil

kdosoudil@deloittece.com

Kristína Kredatusová

kkredatusova@deloittece.com

Změny ve flotilovém pojištění – připravovaná novela zákona o distribuci pojištění a zajištění opouští koncepci pojistného zájmu

V minulých týdnech byl schválen návrh zákona novelizujícího několik předpisů v oblasti regulace podnikání na finančním trhu, diskutovaného především z důvodu kontroverzní povinnosti nahrávat telefonické rozhovory ze strany obchodníků s cennými papíry. Novela se ale dotkla i zákona č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, ve znění pozdějších předpisů („zákon o distribuci pojištění“), a to v oblasti regulace flotilového pojištění. Novela nabývá účinnosti 1. května 2020. Jaké změny mohou pojišťovny a pojištníci nabízející flotilové pojištění očekávat?

Stávající úprava flotilového pojištění

Zákon o distribuci pojištění, respektive jeho novela implementující směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 ze dne 20. ledna 2016 o distribuci pojištění („směrnice IDD“), která je účinná od 1. prosince 2018, přinesla pojišťovnám a zprostředkovatelům nové povinnosti při distribuci pojištění a zavedla regulaci nabízení flotilového pojištění.

Nabízení flotilového pojištění definuje zákon o distribuci pojištění jako činnost pojistníka spočívající v nabízení možnosti stát se pojištěným. Jednoduše můžeme říci, že o flotilové pojištění se jedná v případě, kdy pojistník nabízí podnikatelským způsobem přistoupení k existující pojistné smlouvě uzavřené mezi pojistníkem a pojišťovnou dalším osobám, které jsou tak pouze v postavení pojištěného. S takovou pojistnou smlouvou je dále oprávněn disponovat pouze pojistník, pojištěným osobám však z jejich účasti na pojištění vyplývají různá práva (právo na pojistné plnění) a povinnosti (povinnost platit pojistníkovi sjednanou odměnu odpovídající pojistnému).

S ohledem na historickou absenci zákonné úpravy bylo flotilové pojištění hojně využíváno (typicky např. jako připojištění skel, zavazadel anebo osob ve vozidle k pojištění odpovědnosti z provozu vozidla – povinnému ručení, případně havarijnímu pojištění – anebo jako cestovní pojištění nabízené k platebním kartám). Přestože se flotilové pojištění od individuálního pojištění z pohledu klienta příliš neliší, právní

postavení pojištěných osob v rámci flotil bylo před zavedením regulace flotilového pojištění nevýhodné. Pojištěný ve flotilovém pojištění totiž nedisponuje všemi právy, která má v případě individuálního pojištění pojistník, a pojišťovny a zprostředkovatelé nebyli povinni poskytovat pojištěným veškeré informace a dodržovat standardní proces distribuce pojištění (např. zjišťovat požadavky a potřeby, v důsledku čehož nemuselo být sjednané flotilové pojištění pro klienta vždy vhodné).

V rámci implementace směrnice IDD tedy zákonodárce shledal, že flotilové pojištění s sebou nese tolik potenciálních rizik pro pojištěné osoby, že je namísto jeho nabízení regulovat. Zákon o distribuci pojištění tak k flotilovému pojištění od prosince 2018 přistupuje jako k samostatné kategorii. Nabízení flotilového pojištění sice nespadá do zprostředkování pojištění, vybraná ustanovení zákona o distribuci pojištění se na něj ale přesto přiměřeně uplatní (např. přiměřené odborné znalosti, dodržování požadavků odborné péče a plnění informačních povinností).

Zákon o distribuci pojištění zakazuje nabízení rezervotvorného životního pojištění v režimu flotily a dále omezuje situace, ve kterých je flotilové pojištění možné nabízet na případy, kdy jsou pojistník a pojištěný součástí stejného koncernu, pojištěné věci mají stejného vlastníka nebo má pojistník na nabízeném flotilovém pojištění pojistný zájem.

Pojistný zájem navíc musí vyplývat z:

- prodeje zboží nebo poskytování služby v rámci jeho podnikání nebo podnikání jiné s ním propojené osoby,
- členství pojištěného v zájmovém nebo profesním sdružení,
- pracovněprávního, služebního nebo jiného obdobného vztahu pojištěného k pojistníkovi, nebo
- kulturních, sportovních či jiných obdobných činností pojistníka.

V případě konkrétních flotilových pojištění však v praxi panovala pochybnost, zda pojistník nabízející pojištěným přistoupení do flotilového pojištění podmínku existence pojistného zájmu splňuje.

Pro bližší představu použijeme jako příklad často využívaná flotilová pojištění nabízená při leasingu vozidel. Vedle standardního povinného ručení a havarijního pojištění patří mezi často nabízené produkty také například pojištění skel, zavazadel, úrazové pojištění třetích osob ve vozidle nebo pojištění schopnosti splácet. Vzhledem k tomu, že pojistník (v tomto případě leasingová společnost) by měl mít pojistný zájem vyplývající z některé z výše uvedených kategorií, bylo zpravidla v případě povinného ručení a havarijního pojištění nabízení přistoupení k flotilovému pojištění bez větších diskuzí vnímáno jako neproblematické. Klientům byla totiž pojistníkem poskytnuta služba financování a pojištění se týkalo předmětu financování. Spornou otázkou bylo naopak splnění podmínky pojistného zájmu leasingové společnosti jako pojistníka v případě pojištění zavazadel nebo úrazového pojištění klienta či dalších osob ve vozidle, protože vázanost na službu financování již není tak přímá.

Určité výkladové vodítko poskytla Česká národní banka („ČNB“), jako orgán dohledu nad pojišťovnictvím, prostřednictvím svého stanoviska „*Distribuce pojistné ochrany pojistníkem podle § 4 ZDP*“ ze dne 29. listopadu 2018. Výše uvedená regulace nabízení flotilového pojištění však i přes stanovisko ČNB výkladově narážela na definici pojistného zájmu dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů („**občanský zákoník**“). Pojistník má dle § 2762 občanského zákoníku pojistný zájem na vlastním životě, zdraví a majetku. Dále má pojistník pojistný zájem také na životě a zdraví jiné osoby (pokud prokáže, že je zájem podmíněný vztahem k této osobě vyplývajícím z přibuzenství nebo je podmíněný prospěchem či výhodou z pokračování jejího života) nebo na jejím majetku (pokud osvědčí, že by mu bez jeho existence a uchování hrozila přímá majetková ztráta). Dále se má za to, že pojistný zájem pojistníka byl prokázán, pokud dal pojištěný k pojištění souhlas.

Změny v oblasti flotilového pojištění, které přináší připravovaná novela

Novelou zákona o distribuci pojištění by se měla regulace flotilových pojištění vyjasnit, neboť **zcela opouští koncept pojistného zájmu**. Pojistník může nadále nabízet flotilové pojištění, pokud jsou pojistník a pojištěný součástí stejného koncernu a pojištěné věci mají stejného vlastníka. Nově bude možné nabízet možnost stát se pojištěným v případech, kdy **pojištění souvisí s:**

- „prodáváním zbožím nebo poskytovanou službou v rámci podnikání pojistníka nebo podnikání jiné s ním propojené osoby, zejména pokud se jedná o **pojištění schopnosti splácet**,
- členstvím pojištěného v zájmovém nebo profesním sdružení,
- pracovněprávním, služebním nebo jiným obdobným vztahem pojištěného k pojistníkovi, nebo
- kulturními, sportovními či jinými obdobnými činnostmi pojistníka,

případně se pojištění týká:

- vady, poškození nebo ztráty zboží dodávaného pojistníkem,
- nevyužití nebo vady služby poskytované pojistníkem,
- poškození nebo ztráty zavazadla, nebo
- jiné pojistné události spojené s cestováním.“

Při porovnání se současným textem zákona o distribuci pojištění stojí za pozornost kromě vypuštění pojmu „pojistný zájem“ především **rozšíření možnosti nabízet možnost stát se pojištěným o seznam situací, kterých se flotilové pojištění může týkat**. V případě schválení novely by tak odpadly pochybnosti nejen v souvislosti s flotilovým pojištěním vztahujícím se ke schopnosti pojištěného splácet, ale také např. k pojištění zavazadel. Naopak úrazové pojištění i nadále nebude pravděpodobně možné pod výše uvedené možnosti nabízení flotilového pojištění podřadit.

Upuštění od nejednoznačného a interpretačně nejasného pojmu „pojistný zájem“ je zapotřebí ocenit, a to především proto, že koncepce omezení nabízení flotilového pojištění prostřednictvím pojmu „pojistný zájem“ samo o sobě nezaručuje pojištěné osobě větší ochranu anebo lepší právní postavení a v praxi způsobuje současná právní úprava právní nejistotu.

Informační povinnost pojišťoven

S ochranou pojištěného a větší kontrolou nad procesem nabízení možnosti stát se pojištěným v rámci flotilového pojištění souvisí i druhá změna, kterou by mohla novela zákona o distribuci pojištění přinést.

Pojišťovny jsou již nyní povinny dohlížet na činnost pojistníků nabízejících flotilové pojištění a uchovávat údaje o nich. Dle novely by měly také **vést evidenci o tom, na základě kterého**

z výše uvedených titulů je flotilové pojištění nabízeno, o odvětví a charakteristice tohoto pojištění, datu jeho vzniku a zániku, pojistné době, počtu pojištěných k poslednímu dni kalendářního čtvrtletí a předepsaném pojistném za kalendářní čtvrtletí. Tyto údaje budou pojišťovny povinny předávat ČNB způsobem a ve lhůtách, které stanoví prováděcí právní předpis. Pojišťovnám i jejich pojistníkům, kteří flotilové pojištění nabízejí, tak vznikne nová povinnost, jejíž řádné plnění usnadní ČNB dohled nad množstvím a velikostí jednotlivých flotil.

Článek vyšel v magazínu epravo.cz dne 31. 3. 2020.

Jana Havlíčková
jhavlickova@deloittece.com

Tereza Davidová
tdavidova@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společnostmi Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz
[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.

© 2020 Pro více informací kontaktujte Deloitte Česká republika.